

Кримськотатарський
Ресурсний Центр

АНАЛІЗ ПОРУШЕНЬ ПРАВ ЛЮДИНИ В ОКУПОВАНОМУ КРИМУ

ЗА І ПІВРІЧЧЯ 2025 РОКУ

<https://ctrcenter.org/uk>

ПОРУШЕННЯ ПРАВ ЛЮДИНИ В ОКУПОВАНОМУ КРИМУ ЗА I ПІВРІЧЧЯ 2025 РОКУ

ЗАТРИМАННЯ

За I півріччя 2025 року було зафіксовано 65 затримань, 15 – щодо кримських татар.

ОБШУКИ

За I півріччя 2025 року було зафіксовано 23 обшуки, 12 – щодо кримських татар.

АРЕШТИ

За I півріччя 2025 року зафіксовано 101 випадок арештів, 50 – щодо кримських татар.

ДОПИТИ

За I півріччя 2025 року було зафіксовано 79 випадків допитів, опитувань та «розмов», 22 – щодо кримських татар.

ПОРУШЕННЯ ПРАВА НА СПРАВЕДЛИВИЙ СУД

За I півріччя 2025 року зафіксовано 150 випадків порушення права на справедливий суд, 75 – щодо кримських татар.

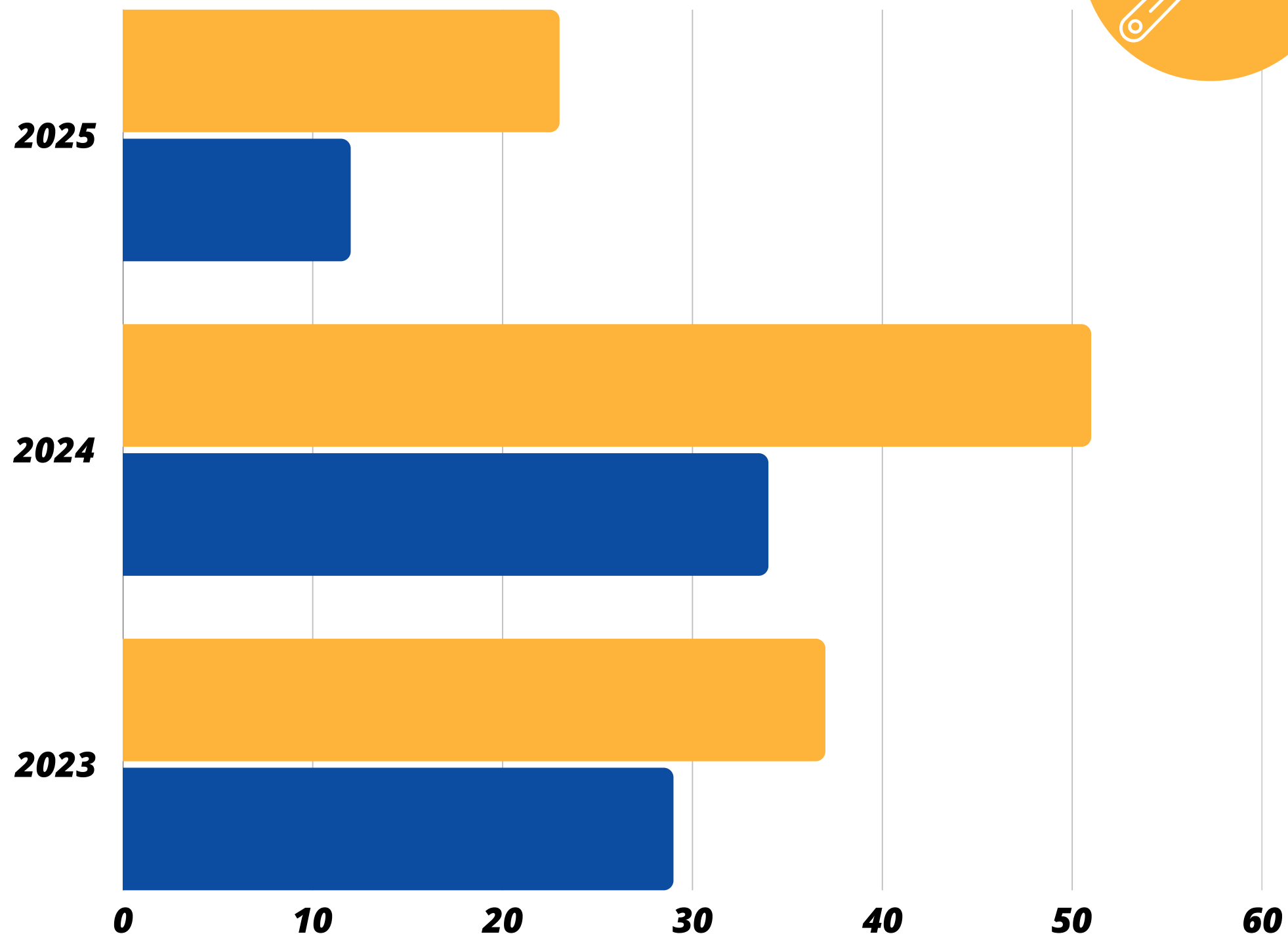

ПОРУШЕННЯ ПРАВА НА ЗДОРОВ'Я

За I півріччя 2025 року зафіксовано щонайменше 26 випадків порушення права на найвищий досяжний рівень фізичного та психічного здоров'я, 19 – щодо кримських татар.

ОБШУКИ 23 (12)

За I півріччя 2025 року було зафіксовано 23 обшуки, 12 – щодо представників корінного кримськотатарського народу. За аналогічний період 2024 року було зафіксовано 51 випадок (34), а у 2023 – 37 (29).

ОБШУКИ

● **Окупанти провели обшуки:**

● У лютому:

- у будинках кримських татар: **Еміра Куртнезірова, Абібулли Смедляєва, Рустема Мустафаєва, Мирзаалі Тажибаєва, Бахтіяра Аблаєва.**
- у будинку **Сейтнібі Рамазанова.**

ОБШУКИ

● **Окупанти провели обшуки:**

● У березні:

- у будинку Сусанни Ісмаїлової (жінку вивезли в невідомому напрямку).
- у будинках Тетяни Маляр, її брата Валентина Маляра, її сина Анатолія Россіхіна та її дочки Ольги Бегей.
- у будинку 28-річної мешканки Джанкоя, яка «постачала українській стороні відомості про військові об'єкти Збройних сил рф» (дані уточнюються).
- у жителя Ак'яра (Севастополя), якого затримали за заклики до терористичної діяльності.

ОБШУКИ

● **Окупанти провели обшуки:**

● **У квітні:**

- **у будинку батька журналістки Гульсум Халілової 75-річного Халіла Халілова та трьох будинках їх сусідів – кримських татар.**
- **у будинку дружини кримського політв'язня Вадима Сірука Анни Богачевої.**
- **в Ак'ярі (Севастополі) у чоловіка, який підтримував ЗСУ в інтернеті.**

ОБШУКИ

● **Окупанти провели обшуки:**

● У травні:

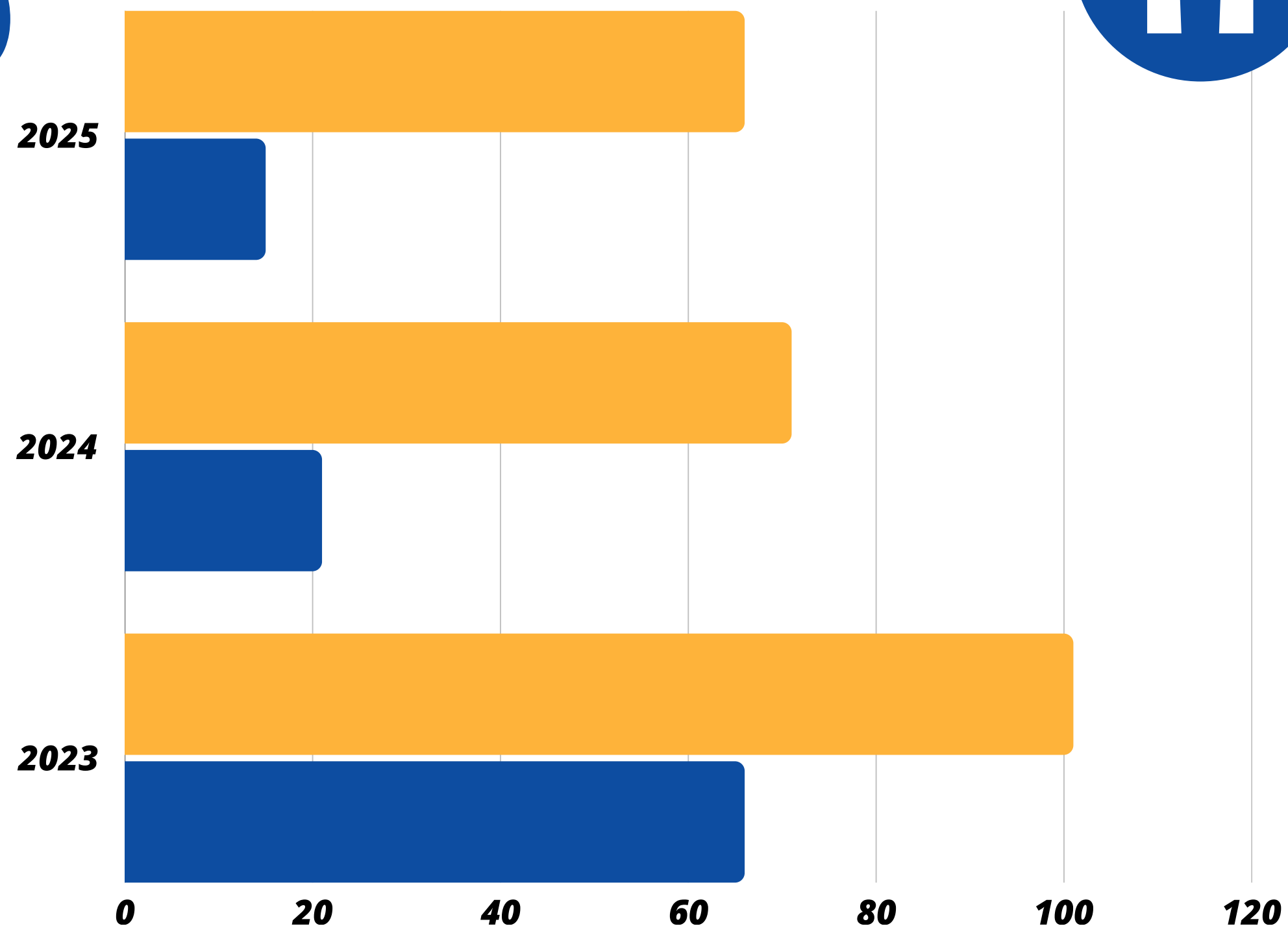
- у будинках двох жителів Ак'яра (Севастополя), яких затримали за підозрою у «державній зраді» (дані уточнюються)
- помешканні кримського татарина, лікаря-хірурга **Хаета Ходжарихимова.**

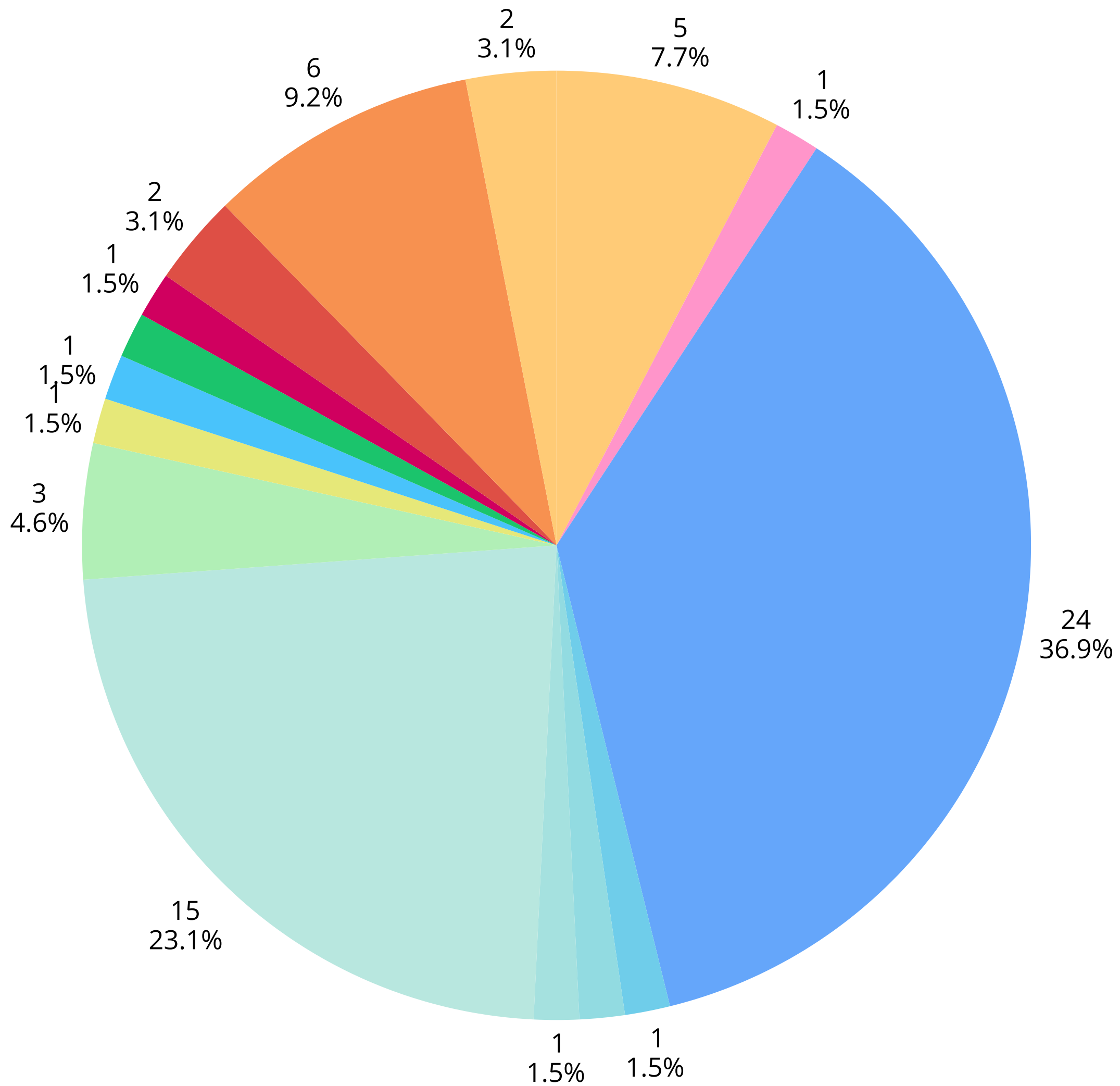
● У червні:

- у будинку мешканця Акмесджітського (Сімферопольського) району, якого звинуватили у нібито «збиранні даних для Служби безпеки України» (дані уточнюються)

ЗАТРИМАННЯ 65 (15)

За I півріччя 2025 року було зафіксовано 65 затримань, 15 – щодо представників корінного кримськотатарського народу. За аналогічний період 2024 року було зафіксовано 71 випадок (21), а у 2023 – 101 (66).

- справа «Хізб ут-Тахрір» (5)
- справа «Свідків Єгови» (1)
- «Державна зрада» (24)
- «Терористичний акт» (1)
- «Сприяння терористичній діяльності» (1)
- «Публічні заклики до здійснення терористичної діяльності, публічне виправдання тероризму або пропаганда тероризму» (1)
- «Дискредитація зс рф» (15)

ЗАТРИМАННЯ

Окупанти затримали:

У справі «Хізб ут-Тахрір» (5):

- 5 лютого кримських татар: **Еміра Куртнезірова, Абібуллу Смедляєва, Рустема Мустафаєва, Мирзаалі Тажибаєва, Бахтіяра Аблаєва.**

У справі «Свідків Єгови» (1):

- 24 червня 52-річного жителя Керчі (дані уточнюються).

За ст. 275 КК рф («Державна зрада») (24):

- 17 січня в окупованому Ак'ярі (Севастополі) місцевого жителя, якого звинувачують у зборі та передачі інформації про об'єкти протиповітряної оборони та Чорноморського флоту рф українській військовій розвідці (дані уточнюються)
- 29 січня 34-річну мешканку Ялти за підозрою у «державній зраді» (дані уточнюються).

ЗАТРИМАННЯ

- 5 лютого 34-річну мешканку Ялти, яку звинувачують у «держзраді та фінансуванні ЗСУ» (дані уточнюються).
- 7 лютого жителя Ак'яра (Севастополя), який нібито підтримував ЗСУ (дані уточнюються).
- 5 березня жителя Ялти за «державну зраду» (дані уточнюються).
- 14 березня 29-річного мешканця окупованої Керчі, якого звинувачують у «державній зраді» (дані уточнюються).
- У ніч з 21 на 22 березня у Кєзлєві (Євпаторії) чотирьох членів родини зі Львова: Тетяну Маляр, її брата Валентина Маляра, її сина Анатолія Россіхіна та її дочку Ольгу Бегей.
- 20 березня 28-річну мешканку Джанкоя, яка «постачала українській стороні відомості про військові об'єкти зс рф» (дані уточнюються).

ЗАТРИМАННЯ

- 21 квітня в Акмесджиті (Сімферополі) місцевого жителя, якого звинувачують у зборі даних про військові об'єкти окупаційної армії та передачі цієї інформації СБУ (дані уточнюються).
- 15 травня двох жителів Ак'яра (Севастополя) за підозрою у «державній зраді» (дані уточнюються)
- 3 червня жителя Кєфє (Феодосії), якого звинувачують у «співпраці із Службою безпеки України» та підготовці вибуху (дані уточнюються).
- 4 червня мешканку Ак'яра (Севастополя) та жительку Карасувбазарського (Білогірського) району. Їм інкримінують «держзраду у формі шпигунства» (дані уточнюються).
- 11 червня 28-річну жительку Джанкойського району за «державну зраду» (дані уточнюються).

ЗАТРИМАННЯ

- 12 червня двох мешканок Ак'яра (Севастополя) - матір і доньку за «державну зраду» (дані уточнюються).
- 18 червня 22-річного мешканця Керчі, якого звинувачують у «державній зраді» (дані уточнюються).
- 27 червня двох жителів Ак'яра (Севастополя), яких звинувачують одразу за двома статтями — «державна зрада» та «підготовка до теракту» (дані уточнюються).
- 27 червня мешканця Акмесджітського (Сімферопольського) району за нібито «збирання даних для Служби безпеки України» (дані уточнюються).

ЗАТРИМАННЯ

За ст. 205 КК рф («Терористичний акт») (1):

- **7 лютого жінку в Ак'ярі (Севастополі), яка начебто співпрацювала з українськими спецслужбами (дані уточнюються).**

За ст. 205.1 КК рф («Сприяння терористичній діяльності») (1):

- **29 травня жителя окупованого Криму за нібито «фінансування терористів» (дані уточнюються)**

За ст. 205.2 КК рф («Публічні заклики до здійснення терористичної діяльності, публічне виправдання тероризму або пропаганда тероризму») (1):

- **6 травня 52-річного жителя селища Советське, звинувативши його в тому, що він нібито залишав коментарі в проукраїнських Telegram-чатах із закликами до знищення Кримського мосту (дані уточнюються)**

ЗАТРИМАННЯ

● *За ст. 280.3. КК рф («Публічні дії, спрямовані на дискредитацію використання зс рф»)* (15):

- 11 лютого в Ак'ярі (Севастополі) 43-річного працівника будфірми «за дискредитацію армії рф» (дані уточнюються).
- 11 лютого Іллю Цапова, який публікував на своїй сторінці «ВКонтакте» записи з різними націоналістичними гаслами і висловлювався з приводу приналежності Криму.
- 15 лютого жителя Советського району республіки Крим Андрія Івкова, який у соцмережі «Однокласники» «підтримував Україну, чекав на ЗСУ, ображав президента, країну і дискредитував армію».
- 15 лютого жителя Армянська Юрія Боженка, який у соцмережах «страждав за Україну, чекав на ЗСУ та здійснював дискредитацію армії».

ЗАТРИМАННЯ

- 26 лютого жителя с. Кірове Євгена Бугайченка, який перебуваючи біля феодосійської поліклініки, вступив «у перепалку з учасником СВО, заявив, що рф скоро не буде, що російські війська фашисти і скоро тут будуть ЗСУ».
- 28 лютого Ганну Грицевич, яка у соціальних мережах «ображала президента рф та військовослужбовців зс рф, а також публічно підтримувала Україну й очікувала приходу ЗСУ».
- 7 березня мешканку Акмесджіта (Сімферополя) Ірину Кірєєву, яка в Інстаграмі «чекала ЗСУ, заперечувала територіальну цілісність країни, розміщувала нацистські пісні».
- 18 березня жительку Ялти Айше Аскерову за «дискредитацію російської армії» та публікації «заборонених висловлювань».
- 18 березня жителя Красногвардійського району Криму Халіла Зарфеєва за нібито підтримку України в проукраїнських групах у соцмережах.

ЗАТРИМАННЯ

- 14 березня в окупованій Алушті **Анну Федотову**, яка в українських чатах висловлювала підтримку ЗСУ та заперечувала так звану «територіальну цілісність» рф.
- 24 березня жителя тимчасово окупованого Джанкоя **Антон Барського**.
- 27 березня жителя Сімферопольського району **Рената Сейтаптієва**, який у месенджері Телеграм під анонімним акаунтом «ображав росіян, чекав на ЗСУ, ображав країну, армію і президента, бажав смерті російським солдатам і всім жителям рф».
- 25 березня мешканця Акмесджіта (Сімферополя) **Владислава Дорошенка**, який у соціальній мережі «публікував образливі матеріали на адресу президента росії та дискредитував армію країни-агресора».
- 9 квітня **Володимира Усика**, який в Інстаграмі «дискредитував ЗС рф і державу, чекав ЗСУ».
- 14 квітня **Аліну Івахненко** за «дискредитацію російських військових».

ЗАТРИМАННЯ

За ч. 2 ст. 280 КК РФ («Публічні заклики до здійснення екстремістської діяльності, вчинені з використанням Інтернету») (3):

- 19 лютого 37-річного жителя Ак'яра (Севастополя) «за заклики до вбивства росіян».
- 11 березня 38-річну мешканку Ялти за «заклики до екстремізму, а саме до вбивства росіян».
- 19 березня жителя Ак'яра (Севастополя) за заклики до терористичної діяльності, оскільки із серпня 2023 по серпень 2024 року він регулярно публікував у соціальній мережі «ВКонтакте» пропагандистські матеріали.

За ст. 281 КК РФ. («Диверсія») (1):

- 14 квітня громадянина Республіки Молдова Євгенія Курдоглу, якого підозрюють у підготовці диверсії на території півострова.

ЗАТРИМАННЯ

За ст. 244 КК рф («Знущання над тілами померлих та місцями їх поховання») (1):

- 26 квітня **44-річного жителя Сейтлерського (Нижньогірського) району** за звинуваченням в оскверненні «могил військового кореспондента **Олександра Федорчака та учасників СВО**».

За ст. 205 КК рф («Терористичний акт, вчинений групою осіб за попередньою змовою») (2):

- В окупованому Криму **двох місцевих жителів**, яких звинувачують у «підпалі» релейної шафи на залізничних коліях (дані уточнюються)

За ст. 214 КК рф («Вандалізм») (1):

- 25 травня **65-річного жителя Кєзлева (Євпаторії)** за нібито антиросійські написи (дані уточнюються)

ЗАТРИМАННЯ

За ст. 20.3 КоАП рф («Пропаганда чи публічне демонстрування атрибутики чи символіки екстремістських організацій») (2):

- 14 березня **Февзіє Ях'яєву** за «демонстрацію забороненої атрибутики» через репост новини про підтримку українців мешканцями Гамбурга.
- 28 березня **18-річного жителя Акмєсджіта** (Сімферополя), якого звинуватили у «нападі на громадян, підпалах та нанесенні екстремістської символіки» (дані уточнюються).

Невідома стаття (8):

- 3 січня 58-річного мешканця села Теберті (Тургенівки) **Асана Буберджі** через підтримку України.
- 23 січня жителя Ялти **Ахмета Ахметова**, який на набережній міста «ображав президента рф».

ЗАТРИМАННЯ

- 24 квітня в Акмесджіті (Сімферополі) місцеву мешканку через її коментар у проукраїнському паблику (дані уточнюються).
- 30 квітня в Ак'ярі (Севастополі) чоловіка, який підтримував ЗСУ в інтернеті.
- 30 квітня **Давида Азаряна**, який у соціальній мережі «ВКОНТАКТЕ» «знущався над смертю кримського співробітника поліції».
- 8 травня **Дениса Сасса**, у чиїх публікаціях «містилася» підтримка Збройних сил України та «нацистська символіка».
- 26 червня в Алушті **Ігоря Качурця**, який «знімав відео роботи ППО та надсилав його в український Telegram-канал «Кримський вітер». Також повідомляється, що в соцмережах він нібито публікував проукраїнські дописи, чекав на ЗСУ та заперечував «територіальну цілісність рф».
- 4 червня окупанти 21-річного **Сідамета Сітметова**.
- У тимчасово окупованому Криму 24-річну **Хатідже Буюкчан**.

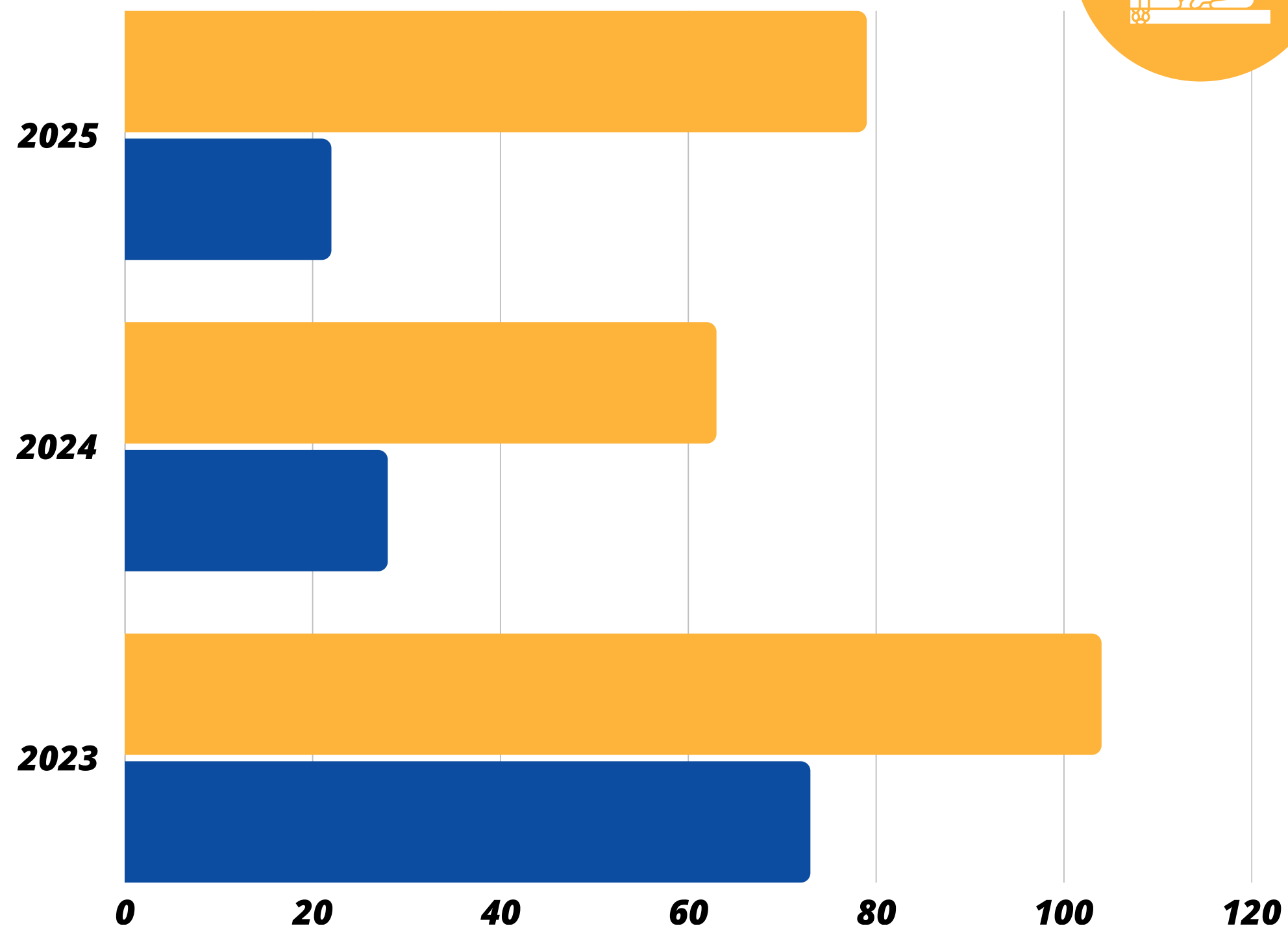
ЗАТРИМАННЯ

Без причини (2):

- 25 березня у тимчасово окупованому селі Софіївка Сімферопольського району **Сусанну Ісмаїлову** (жінку відвезли у невідомому напрямку).
- 23 травня 82-річного делегата Курултаю кримськотатарського народу, члена Виконавчої Ради Всесвітнього конгресу кримських татар **Зевджета Куртумерова**.

ДОПИТИ 79 (22)

За I півріччя 2025 року було зафіксовано 79 випадків допитів, опитувань та «розмов», 22 - щодо представників кримськотатарського народу. За аналогічний період 2024 року було зафіксовано 63 випадки (28), а у 2023 - 104 (73).

ДОПИТИ

- **Таких дій з боку російських силовиків зазнавали:**
- **Житель Ак'яра (Севастополя), якого затримали за збір та передачу інформації про об'єкти протиповітряної оборони та Чорноморського флоту РФ українській військовій розвідці.**
- **34-річна мешканка Ялти, яку затримали за підозрою у «державній зраді».**
- **Асан Буберджі.**
- **житель Ак'яра (Севастополя), який нібито підтримував ЗСУ.**
- **2 жінки у Ак'ярі (Севастополі), які начебто співпрацювали з українськими спецслужбами.**
- **Емір Куртнезіров, Абібулла Смедляєв, Рустем Мустафаєв, Мирзаалі Тажибаєв, Бахтіяр Аблаєв.**
- **Сейтнібі Рамазанов.**

ДОПИТИ

- **Айдер Сулейманов.**
- **Надір Алієв.**
- **Делявер Аблаєв.**
- **Лутфіє Зудієва.**
- **Айше Аскерова.**
- **Халіл Зарфеєв.**
- **Анна Федотова.**
- **29-річний мешканець окупованої Керчі, якого звинувачують у «державній зраді».**
- **Февзіє Ях'яєва.**
- **Антон Барський.**
- **Тетяна Маляр, Валентин Маляр, Анатолій Россіхін, Ольга Бегей.**
- **18-річний житель Акмесджіта (Сімферополя), якого затримали за «напад на громадян, підпал та нанесення екстремістської символіки».**

ДОПИТИ

- **Ренат Сейтаптієв.**
- **Владислав Дорошенко.**
- **28-річна мешканка Джанкоя, яка «постачала українській стороні відомості про військові об'єкти зс рф».**
- **житель Ак'яра (Севастополя), якого затримали за «заклики до терористичної діяльності, оскільки із серпня 2023 по серпень 2024 року він регулярно публікував у соціальній мережі «ВКонтакте» пропагандистські матеріали».**
- **38-річна мешканка Ялти, яку затримали за «заклики до екстремізму, а саме до вбивства росіян».**
- **Ірина Кірєєва.**
- **житель Ялти, якого затримали за «державну зраду».**
- **Ганна Грицевич.**
- **Євген Бугайченко.**

ДОПИТИ

- **37-річний житель Ак'яра (Севастополя), якого затримали за заклики до вбивства росіян.**
- **Юрій Боженко.**
- **Андрій Івков.**
- **Ілля Цапов.**
- **43-річного жителя Ак'яра (Севастополя), якого затримали за «дискредитацію армії рф».**
- **мешканка Ялти, яку звинувачують у «держзраді та фінансуванні ЗСУ».**
- **Ахмет Ахметов.**
- **Сусанна Ісмаїлова.**
- **Євгеній Курдоглу.**
- **житель Акмесджита (Сімферополя), якого звинувачують у зборі даних про військові об'єкти окупаційної армії та передачі інформації СБУ (дані уточнюються).**

ДОПИТИ

- жителька **Акмесджіта (Сімферополя)**, яку затримали через її коментар у проукраїнському паблику (дані уточнюються).
- двоє кримчан, яких звинувачують у «підпалі» релейної шафи на залізничних коліях (дані уточнюються).
- **Халіл Халілов.**
- **Анна Богачева.**
- житель **Ак'яра (Севастополя)**, якого затримали через підтримку ЗСУ в інтернеті.
- **Давид Азарян.**
- **Олександр Федорчак.**
- **Аліна Івахненко.**
- **Володимир Усик.**
- житель тимчасово окупованого Криму, якого затримали за нібито «фінансування терористів» (дані уточнюються)

ДОПИТИ

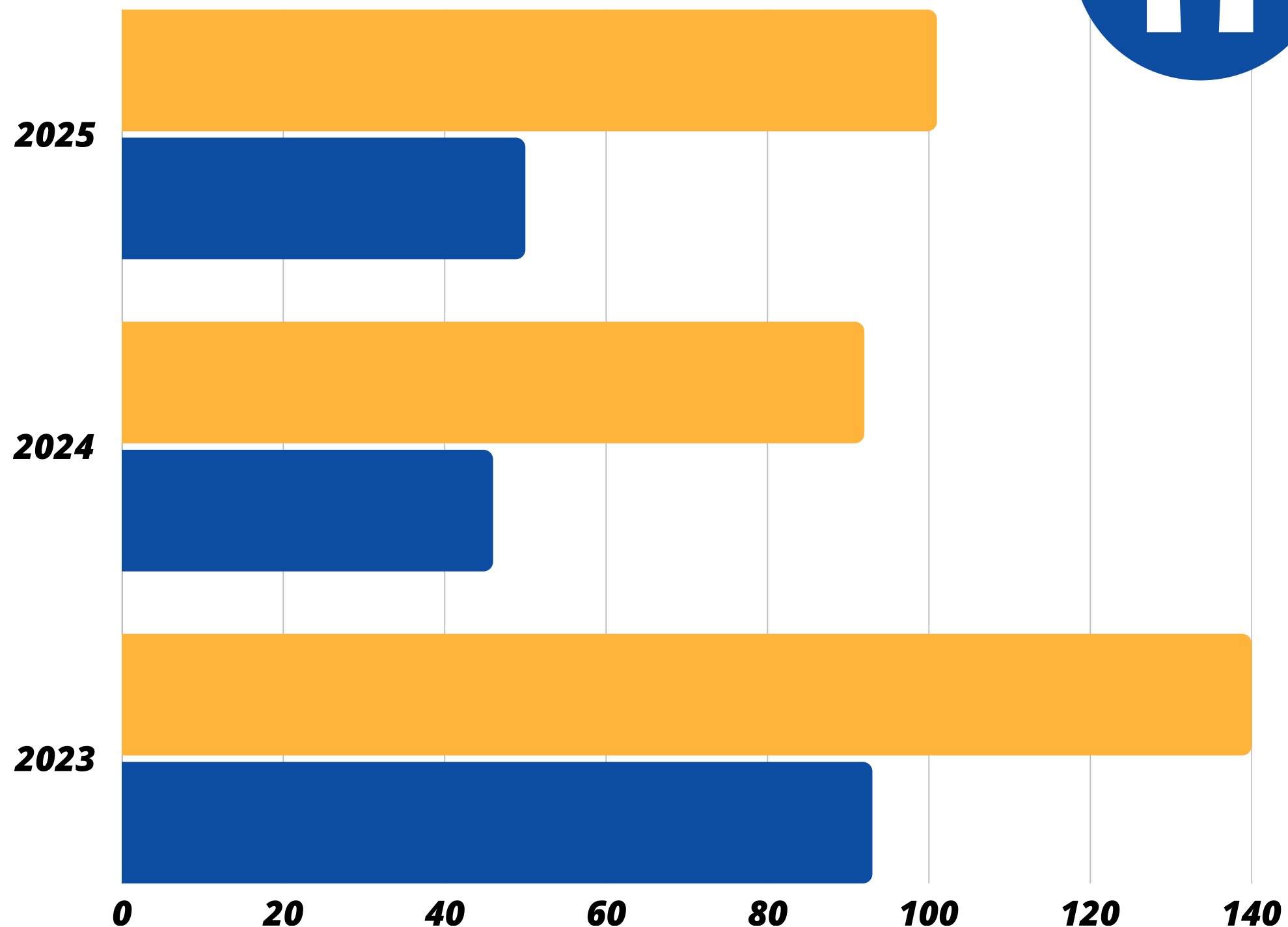
- **65-річний житель Кєзлєва (Євпаторії), якого затримали за нібито антиросійські написи (дані уточнюються)**
- **двоє жителі Ак'яра (Севастополя), яких затримали за підозрою у «державній зраді» (дані уточнюються)**
- **Денис Сасс**
- **52-річний житель селища Советське (дані уточнюються)**
- **Зевджет Куртумеров**
- **Хаєт Ходжарихимов**
- **житель Кєфє (Феодосії), якого звинувачують у «співпраці із Службою безпеки України» та підготовці вибуху.**
- **мешканка Ак'яра (Севастополя) та жителька Карасувбазарського (Білогірського) району, яким інкримінують «держзраду у формі шпигунства».**

ДОПИТИ

- **28-річна жителька Джанкойського району, яку затримали за «державну зраду».**
- **дві мешканки (Севастополя) Ак'яра - матір і донька, яких звинуватили у «державній зраді».**
- **22-річний мешканець Керчі, якого звинувачують у «державній зраді».**
- **52-річний житель Керчі, якого звинувачують у нібито організації діяльності забороненої релігійної організації — осередку «Свідків Єгови».**
- **Ігор Качурець**
- **двоє жителів Ак'яра (Севастополя), яких звинувачують одразу за двома статтями — «державна зрада» та «підготовка до теракту».**
- **мешканець Акмесджітського (Сімферопольського) району, якого затримали за нібито «збирання даних для Служби безпеки України».**
- **Ідріс Юрдамов.**
- **Хатідже Буюкчан**
- **Сідамет Сітмететов**

АРЕШТИ 101 (50)

За I півріччя 2025 року зафіксовано 101 випадок арештів, 50 – щодо кримських татар. За аналогічний період 2024 року було зафіксовано 92 випадки (46), а у 2023 – 140 (93).

АРЕШТИ

Вироки

За звітний період
зафіксовано 32 вироки

Нові арешти

За звітний період
зафіксовано 41 новий
арешт

Адмінарешти

За звітний період
зафіксовано 5
адмінарештів

АРЕШТИ

Вироки (32):

- **Житель Кєфє (Феодосії) отримав 2 роки та 6 місяців колонії-поселення за публічні заклики до екстремістської діяльності через Інтернет.**
- **Суд рф засудив Костянтина Горпинченка, мешканця Ак'яра (Севастополя), до 11 років колонії суворого режиму за обвинуваченням у «підготовці теракту на залізничних коліях за завданням СБУ».**
- **«Суд» в окупованому Криму заочно запроторив за ґрати на 18 років колонії суворого режиму 56-літнього мешканця Ялти, ексадвоката Віталія Хоменка.**
- **Кіровський районний «суд» засудив жителя регіону до 5 років і 10 днів позбавлення волі в колонії загального режиму за коментарі, залишені під відео на популярному відеохостингу.**

АРЕШТИ

- Верховний «суд» окупованого Криму засудив **Руслана Мамбетова** до 18 років колонії суворого режиму, 1,5 року обмеження волі та штрафу в 100 тисяч рублів за «співпрацю з українською розвідкою».
- Окупаційний «суд» у Криму засудив **Ганну Єльцову** до 10 років колонії суворого режиму за «шпигунство».
- Окупаційний «суд» у Криму визнав кримську татарку **Февзіє Ях'яєву** винною у «демонстрації забороненої атрибутики» через репост новини про підтримку українців мешканцями Гамбурга.
- Південний окружний військовий суд у Ростові-на-Дону виніс вирок жителю Ялти, **Петру Жицькому**, засудивши його до 24 років позбавлення волі.
- Севастопольський міський «суд» виніс вирок **24-річному місцевому жителю**, звинувативши його у «державній зраді». Чоловіка засудили до 15 років колонії суворого режиму, оштрафували на 200 тисяч рублів.

АРЕШТИ

- Південний окружний військовий суд визнав **30-річного мешканця окупованого Ак'яра** винним у спробі вчинення теракту, спрямованого проти військовослужбовця. Його засудили до 17 років колонії суворого режиму з відбуванням перших трьох років у в'язниці, а також штрафу у розмірі 300 тисяч рублів та наступним обмеженням свободи на рік.
- Окупаційний «суд» у Криму виніс вирок у справі **Ольги Колкової**, яку звинуватили у «державній зраді» та «підготовці теракту». Її засудили до 15 років ув'язнення в колонії загального режиму.
- 66-річну мешканку Ак'яра (Севастополя) **Ніну Тимошенко** незаконно засудили до 16 років колонії загального режиму за нібито «державну зраду» за ст. 275 КК рф.

АРЕШТИ

- 29 квітня Південний окружний військовий суд у Ростові-на-Дону оголосив вирок шістьом фігурантам справи «Хізб ут-Тахрір» із Джанкоя: **Айдеру Асанову** присудили 11 років позбавлення волі з відбування перших трьох років у в'язниці, а строку, що залишився, — у колонії суворого режиму з подальшим обмеженням волі на один рік, **Осману Абдуразакову, Леману Зекеряєву, Екрему Крошу, Рефату Сейдаметову і Халілу Мамбетову** — по 14 років позбавлення волі в колонії суворого режиму з відбування перших 4 років у тюрмі та 1,5 року обмежень волі після звільнення.
- Окупаційна влада засудила кримського татарина **Халіла Аметова** до 5 років позбавлення волі за нібито участь у батальйоні імені Номана Челебіджихана (стало відомо у квітні).

АРЕШТИ

- Верховний «суд» окупованого Криму ухвалив вирок у справі **31-річного жителя Ялти**, який був визнаний «винним» нібито у співпраці з іноземною державою. За результатами судового процесу, чоловік отримав 5 років і 25 днів позбавлення волі в колонії загального режиму.
- Окупаційний «суд» в Криму засудив жителя **Джанкоя** до 20 років колонії суворого режиму. Його звинуватили у «державній зраді» на користь України (дані уточнюються)
- Жителя **Сімеїза** засудили до 12 років позбавлення волі за спробу приєднатися до бойових дій проти російських окупантів (дані уточнюються)
- Верховний «суд» окупованого Криму засудив жителя **Акмесджіта** (Сімферополя) до 18 років колонії суворого режиму за звинуваченням у «сприянні українським диверсантам» (дані уточнюються)

АРЕШТИ

- Ялтинський міський «суд» призначив **29-річному місцевому мешканцеві** майже два роки колонії-поселення через публікації в інтернеті (дані уточнюються)
- Південний окружний військовий суд у Ростові-на-Дону засудив **чоловіка до 20 років позбавлення волі** за нібито участь у батальйоні імені Номана Челебіджихана (дані уточнюються)
- Окупаційний суд у Криму засудив **34-річну мешканку Ак'яра (Севастополя) до 1 року позбавлення волі умовно із випробувальним терміном у 2 роки** — за нібито «публічні заклики до здійснення екстремістської діяльності в Інтернеті» (дані уточнюються)
- Окупаційний «суд» у Криму незаконно засудив **мешканця Ак'яра (Севастополя) до 18 років колонії суворого режиму** за обвинуваченням у нібито «державній зраді» (дані уточнюються)

АРЕШТИ

- 5 червня 66-річну мешканку Ак'яра (Севастополя) звинуватили у «шпигунстві» на користь України та засудили до 16 років позбавлення волі.
- 6 червня 47-річного мешканця Ак'яра (Севастополя), родом із Житомирської області, засудили до 20 років ув'язнення та оштрафували на 50 тисяч рублів.
- 6 червня так званий Верховний «суд» засудив 35-річну мешканку Ялти Людмилу Колесникову до 17 років колонії за нібито «держзраду».
- 19 червня жителя Криму засудили до 17 років позбавлення волі за обвинуваченням у «співпраці» з Головним управлінням розвідки Міністерства оборони України.
- 24 червня жительку Ялти засудили до двох років умовно за коментарі в Telegram, у яких нібито містилися «заклики до вбивства росіян».

АРЕШТИ

Нові арешти (41):

- 17 січня заарештували кримчанина, якого звинувачують у зборі та передачі інформації про об'єкти протиповітряної оборони та чф рф українській військовій розвідці.
- 29 січня заарештували 34-річну мешканку Ялти за підозрою у «державній зраді».
- 5 лютого заарештували кримських татар: Еміра Куртнезірова, Абібуллу Смедляєва, Рустема Мустафаєва, Мирзаалі Тажибаєва, Бахтіяра Аблаєва.
- 19 лютого заарештували жителя Ак'яра (Севастополя) за «заклики до вбивства росіян».
- 5 березня заарештували жителя Ялти за «державну зраду».

АРЕШТИ

- 11 березня заарештували 38-річну мешканку Ялти за «заклики до екстремізму, а саме до вбивства росіян».
- 14 березня заарештували 29-річного мешканця окупованої Керчі, якого звинувачують у «державній зраді».
- 28-річна мешканка Джанкойського району Лера Джемілова, яка зникла безвісти на вісім місяців, наразі утримується в СІЗО №1 у Сімферополі.
- У ніч з 21 на 22 березня у Кєзлєві (Євпаторії) окупованого Криму заарештували чотирьох членів родини зі Львова: Тетяну Маляр, її брата Валентина Маляра, її сина Анатолія Россіхіна та її дочку Ольгу Бегей.
- 19 березня заарештували жителя Ак'яра (Севастополя) за «заклики до терористичної діяльності», оскільки із серпня 2023 по серпень 2024 року він регулярно публікував у соціальній мережі «ВКонтакте» пропагандистські матеріали.

АРЕШТИ

- 20 березня заарештували 28-річну мешканку Джанкоя, яка «постачала українській стороні відомості про військові об'єкти зс рф».
- 28 березня заарештували 18-річного жителя Акмєсджіта (Сімферополя), звинувативши його у «нападі на громадян, підпалах та нанесенні екстремістської символіки».
- 21 квітня в тимчасово окупованому Акмєсджиті (Сімферополі) ФСБ заарештувала місцевого жителя, якого звинувачують у зборі даних про військові об'єкти окупаційної армії та передачі цієї інформації СБУ.
- 24 квітня в окупованому Акмєсджиті (Сімферополі) окупанти відкрили кримінальну справу щодо місцевої мешканки через її коментар у проукраїнському паблику.

АРЕШТИ

- 26 квітня заарештували **44-річного жителя Сейтлерського (Нижньогірського) району** за звинуваченням в оскверненні «могил військового кореспондента Олександра Федорчака та учасників СВО».
- В окупованому Криму заарештували **двох місцевих жителів**, яких звинувачують у «підпалі» релейної шафи на залізничних коліях.
- Жителя тимчасово окупованого Криму заарештували за нібито «фінансування терористів» та передали справу до суду (дані уточнюються)
- В тимчасово окупованому Криму так звана «прокуратура» незаконно передала до підконтрольного росії «суду» обвинувальний акт щодо жителя **Акмесджіта (Сімферополя)**. Його звинувачують у нібито «співпраці з іноземною державою» (дані уточнюються)
- У тимчасово окупованому Криму заарештували **двох жителів Ак'яра (Севастополя)** за підозрою у «державній зраді» (дані уточнюються)

АРЕШТИ

- У тимчасово окупованому Криму заарештували **52-річного жителя селища Советське**, звинувативши його в тому, що він нібито залишав коментарі в проукраїнських Telegram-чатах із закликами до знищення Кримського мосту (дані уточнюються)
- 3 червня заарештували жителя Кєфє (Феодосії), якого звинувачують у «співпраці із Службою безпеки України» та підготовці вибуху.
- 4 червня заарештували мешканку Ак'яра (Севастополя) та жительку Карасувбазарського (Білогірського) району, яким інкримінують «держзраду у формі шпигунства».
- 11 червня заарештували **28-річну жительку Джанкойського району**, яку звинуватили у «державній зраді».

АРЕШТИ

- 12 червня заарештували **двох мешканок Ак'яра (Севастополя)** - матір і доньку за «державну зраду».
- 18 заарештували **22-річного мешканця тимчасово окупованої Керчі**, якого звинувачують у «державній зраді».
- 27 червня в Ак'ярі (Севастополі) було заарештовано **двох місцевих мешканців**, яких звинувачують одразу за двома статтями - «державна зрада» та «підготовка до теракту».
- 27 червня заарештували мешканця **Акмесджітського (Сімферопольського) району** за нібито «збирання даних для Служби безпеки України».
- У тимчасово окупованому Криму представники так званих «правоохоронних органів» заарештували **24-річну Хатідже Буюкчан**.
- 4 червня окупанти заарештували **21-річного Сідамета Сітметова**.

АРЕШТИ

Адміністративні арешти (5):

- 27 березня жителя Сімферопольського району Сейтаптієва Рената, який у месенджері Телеграм під анонімним акаунтом «ображав росіян, чекав на ЗСУ, ображав країну, армію і президента, бажав смерті російським солдатам і всім жителям рф», заарештували 15 діб.
- 30 квітня в Ак'ярі (Севастополі) затримали чоловіка, який підтримував ЗСУ в інтернеті. Йому призначили 5 діб адміністративного арешту і штраф - 45 тисяч рублів.
- 30 квітня **Давида Азаряна**, який у соціальній мережі «ВКОНТАКТЕ» «знущався над смертю кримського співробітника поліції», заарештували на 15 діб.

АРЕШТИ

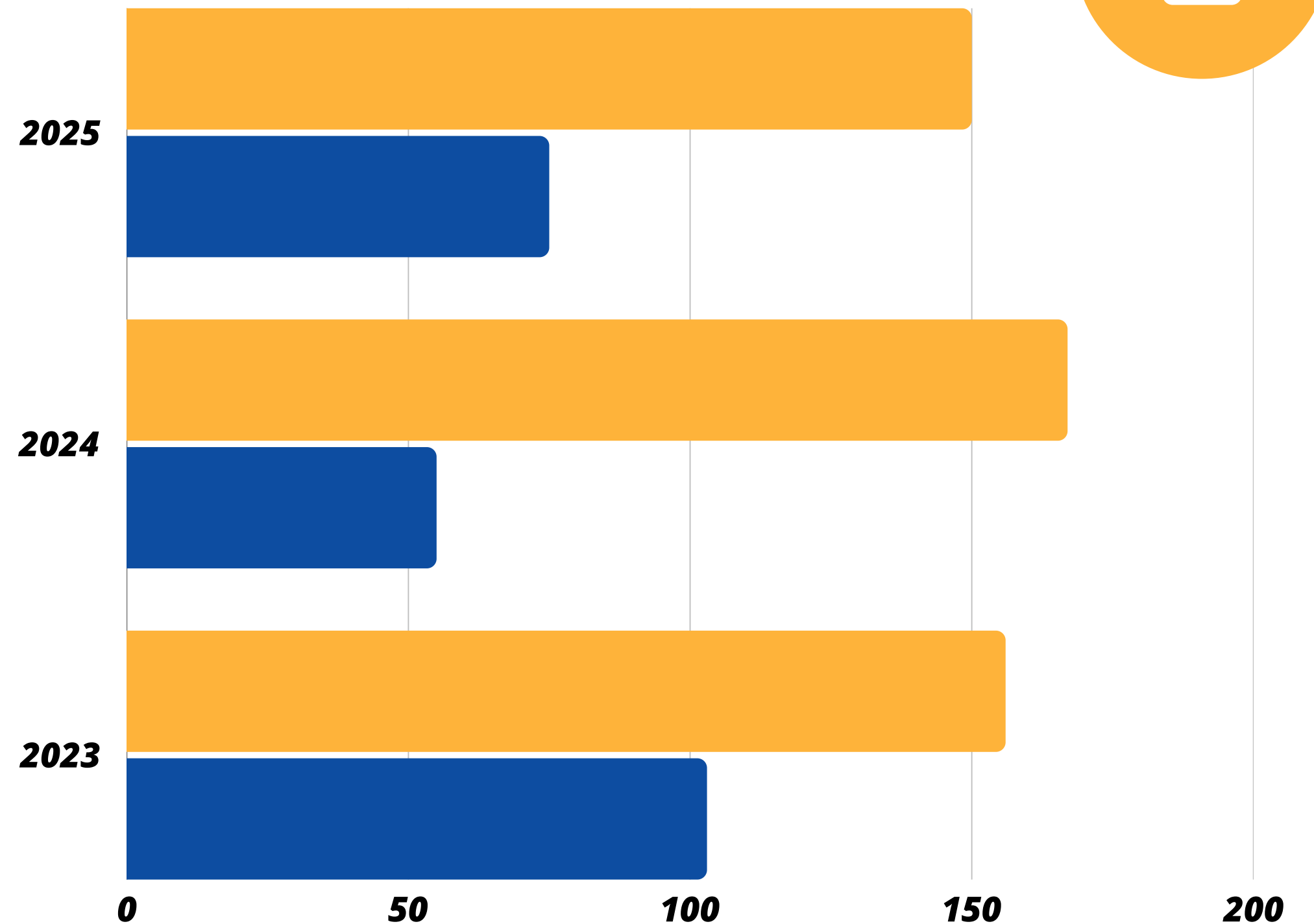
- У тимчасово окупованому Кєзлєві (Євпаторії) російські силовики затримали **65-річного місцевого жителя** за нібито антиросійські написи. Проти чоловіка порушено кримінальну справу за статтею про вандалізм. Йому призначили запобіжний захід у вигляді заборони на певні дії.
- У тимчасово окупованому Криму співробітники так званого «МВС» заарештували жителя Симеїза **Дениса Сасса** на 10 діб.

АРЕШТИ

- **Окупанти продовжили термін утримання під вартою 23 політв'язням:**
Азізу Азізову, Мемету Люманову, Рустему Османову, Мустафі Абдураманову, Абдулмеджиту Сейтумерову, Аметхану Умерову, Ельдару Якубову, Сейдамету Мустафаєву, Ремзі Німетуллаєву, Руслану Асанову, Абібуллі Смедляєву, Бахтіяру Аблаєву, Рустему Мустафаєву, Мірзалі Тажибаєву, Еміру Куртнезірову, Азізу Азізову, Рустему Османову, Мемету Люманову, Мустафі Абдураманову, Рустему Мустафаєву, Абібуллі Смедляєву, Еміру Куртнезірову та Мірзалі Тажибаєву.

ПОРУШЕННЯ ПРАВА НА СПРАВЕДЛИВИЙ СУД 150 (75)

За I півріччя 2025 року зафіксовано 150 випадків порушення права на справедливий суд, 75 – щодо кримських татар. За аналогічний період 2024 року було зафіксовано 167 випадків (55), а у 2023 – 156 (103).

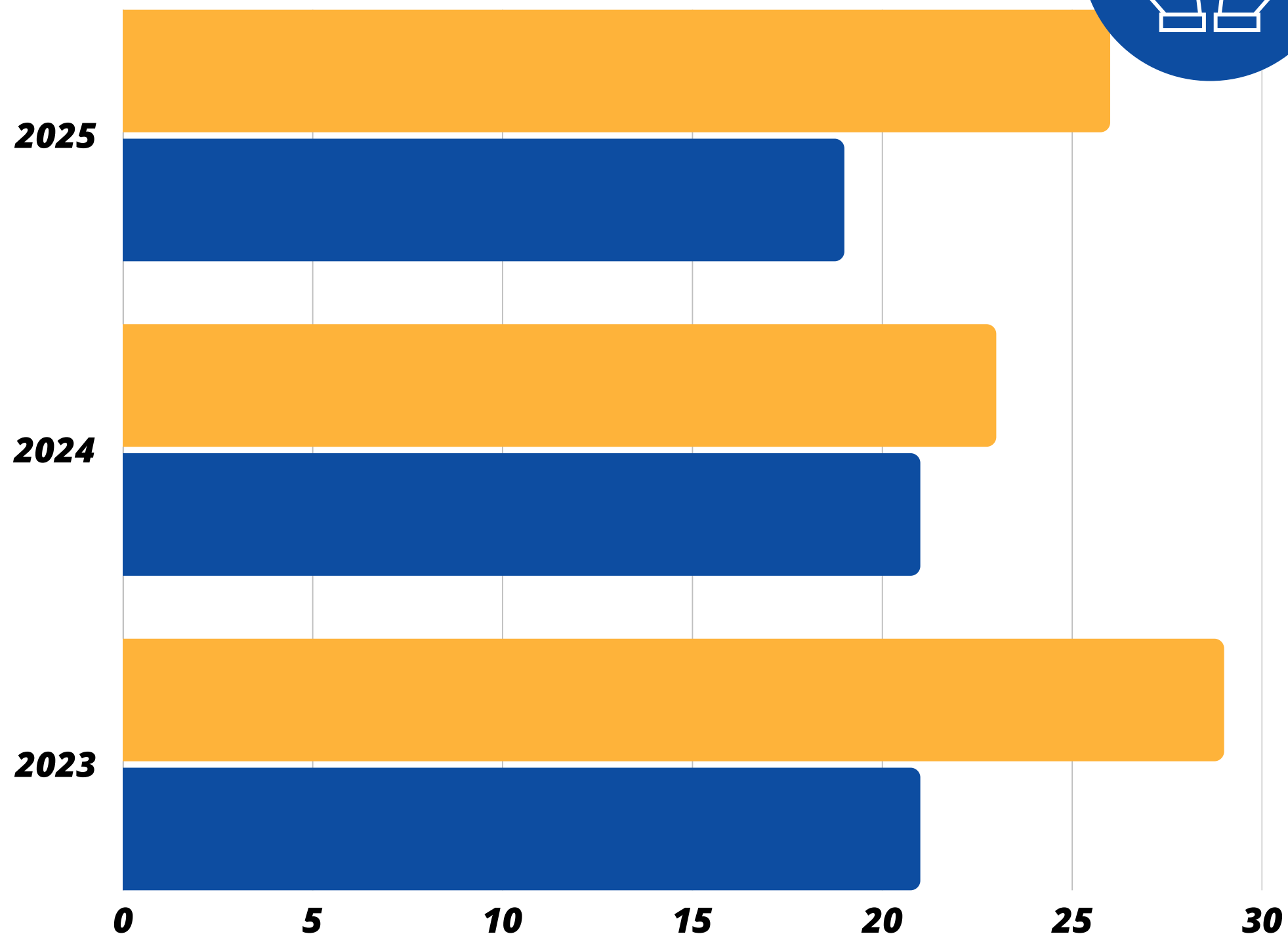

ПОРУШЕННЯ ПРАВА НА СПРАВЕДЛИВИЙ СУД

За звітний період, окрім продовження термінів арештів, вироків та нових арештів, продовжувалися фіксуватися системні відхилення апеляційних скарг адвокатів, а також винесення штрафів.

ПОРУШЕННЯ ПРАВА НА ЗДОРОВ'Я 26 (19)

За I півріччя 2025 року зафіксовано щонайменше 26 випадків порушення права на найвищий досяжний рівень фізичного та психічного здоров'я, 19 – щодо кримських татар. За аналогічний період 2024 року було зафіксовано 23 випадки (21), а у 2023 – 29 (21).

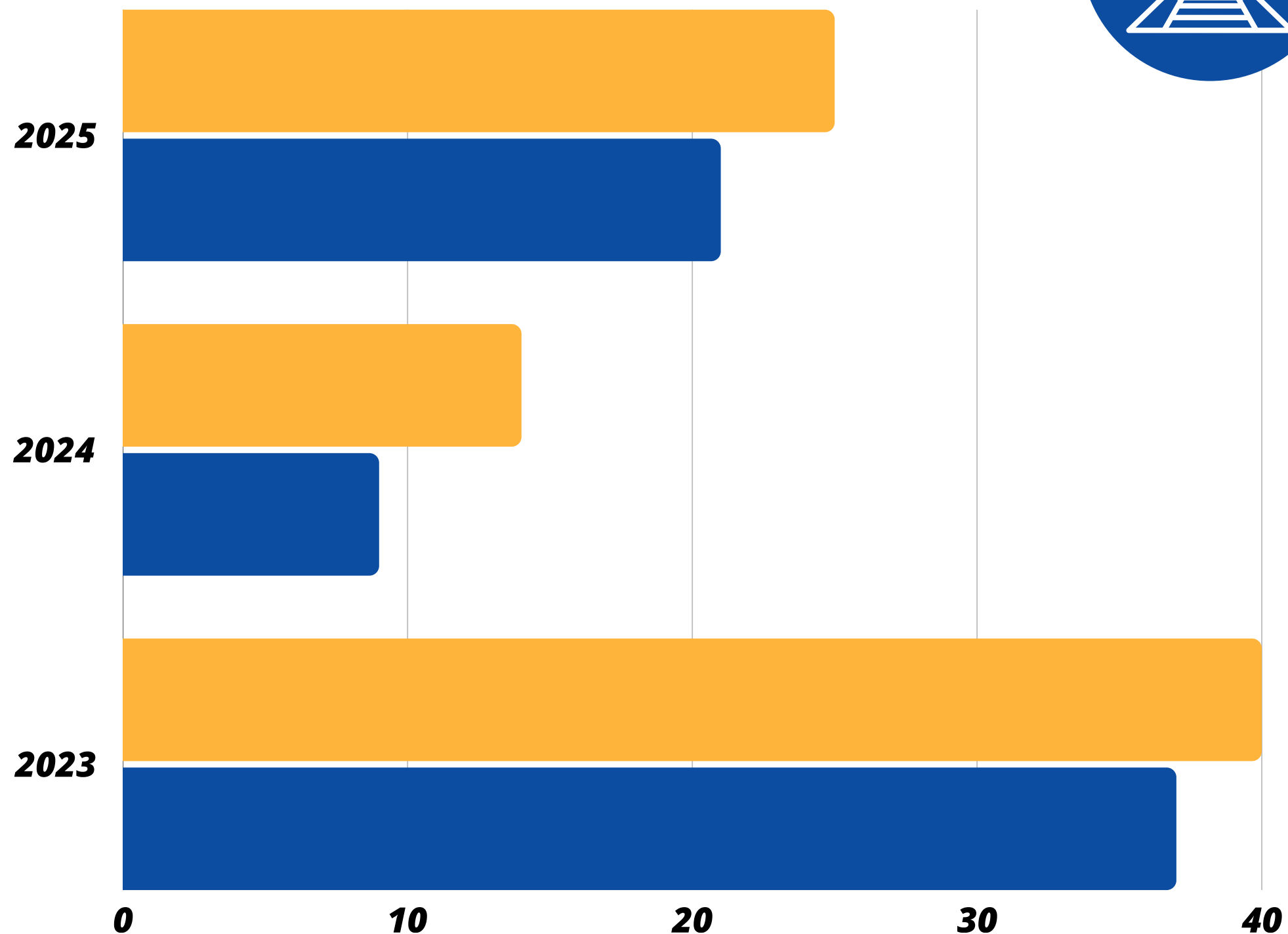
ПОРУШЕННЯ ПРАВА НА ЗДОРОВ'Я

Протягом місяця це право було порушено щодо політв'язнів Криму – *Олександра Сізікова (2), Ернеса Аметова, Амета Сулейманова (2), Рустема Гугурика (2), Рустема Сейтмеметова, Османа Сейтумерова, Галини Довгополої, Тофіка Абдулгазієва (2), Рустема Шейхалієва, Руслана Абдурахманова, Сервера Мустафаєва, Руслана Месутова, Сергія Цигіни, Насрули Сейдалієва, Ірини Данилович, Аппаза Куртамета, Яшара Шихаметова, Володимира Якименка, Олексія Кисельова, Асана Ахтемова, Раїфа Февзієва та Заура Абдуллаєва.*

Ці випадки порушень пов'язані з погіршенням стану здоров'я політв'язнів у місцях несвободи, ігноруванням клопотань адвокатів та самих ув'язнених, ненаданням належної медичної допомоги.

ЕТАПУВАННЯ 25 (21)

За I півріччя 2025 року було зафіксовано 25 випадків етапування, 21 – щодо кримських татар. За аналогічний період 2024 року було зафіксовано 14 випадків (9), а у 2023 – 40 (37).

ЕТАПУВАННЯ

Окупанти етапували: Олександра Сізікова, Олега Федорова, Сейрана Хайретдінова, Руслана Месутова, Ерфана Османова, Ірину Данилович, Асана Ахтемова, Марлена Мустафаєва, Сервета Газієва, Асана Ахтемова, Тимура Ялкабова, Арсена Абхаірова, Ансара Османова, Рустема Шейхалієва, Ансара Османова, Тимура Ялкабова, Руслана Сулейманова, Османа Аріфмеметова, Яшара Муєдінова, Енвера Мамутова, Еміля Джемаденова, Ленура Сейдаметова, Ірину Горобцову, Тимура Ялкабова і Руслана Сулейманова.

ЗАГИБЛІ - 1

За I півріччя 2025 року зафіксований 1 загиблий – представник кримськотатарського народу.

У лютому 60-річний політв'язень з с. Рикове Генічеського р-ну Рустем Віраті, якого окупанти звинувачували в участі у кримськотатарському добровольчому батальйоні ім. Номана Челебіджихана та у сприянні економічній блокаді Криму, помер у ВК міста Дмитровград Ульяновської області.

НАСИЛЬНИЦЬКІ ЗНИКНЕННЯ – 6 (1)

За I півріччя 2025 року зафіксовано 6 випадків насильницьких зникнень, серед яких 1 стосується представника корінного кримськотатарського народу.

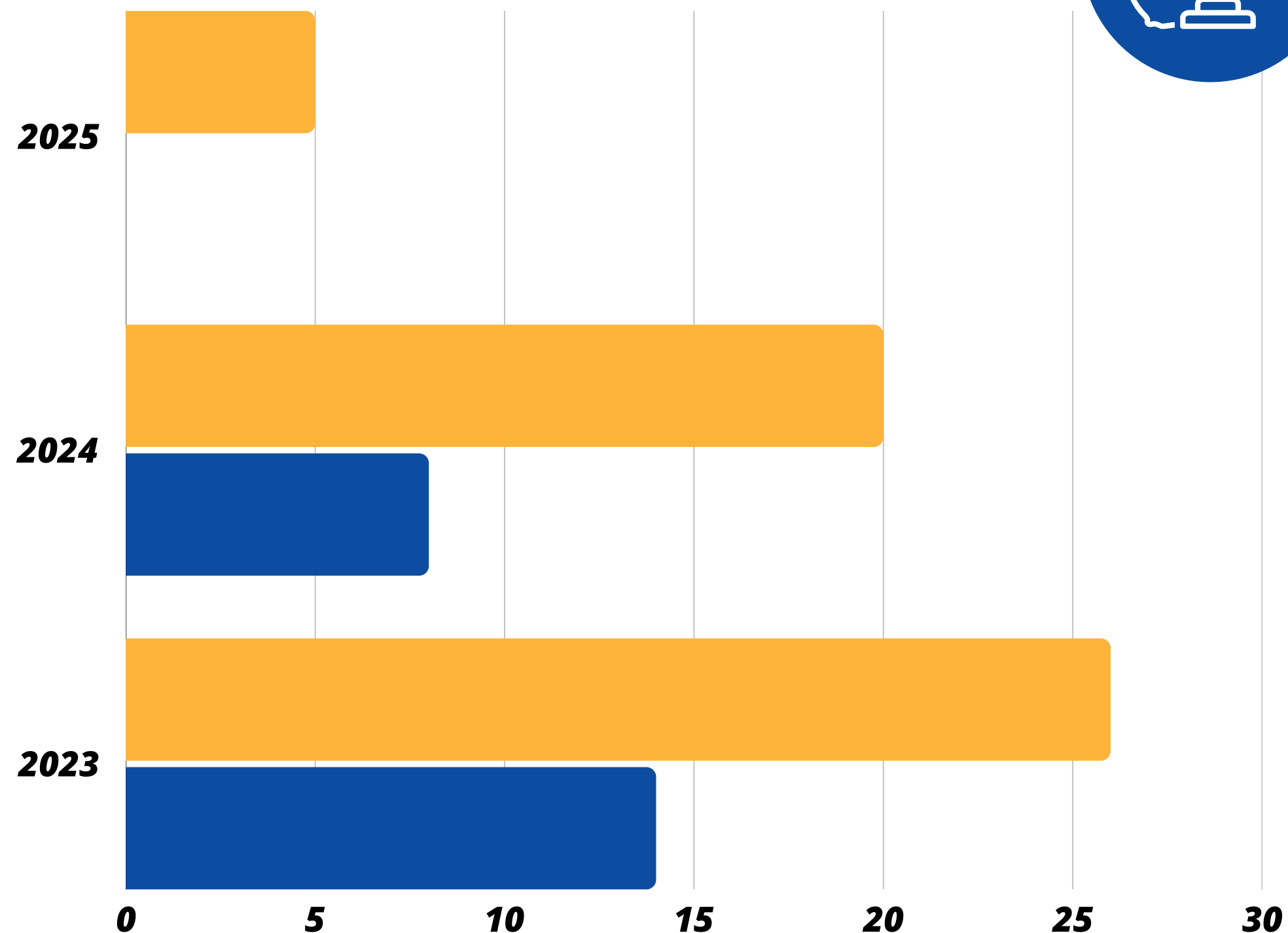
- **5 березня 2024 року Анатолій Кобзар поїхав на роботу до Бахчисараю, але додому так і не повернувся. Наступного дня в його домі був проведений обшук, під час якого окупаційні силовики вилучили його українські документи, проте родині не надали жодної інформації, де знаходиться чоловік. (стало відомо у 2025 році)**
- **25 березня, в тимчасово окупованому селі Софіївка Сімферопольського району у будинку цивільної мешканки Сусанни Ісмаїлової відбувся обшук ФСБ. Після цього її відвезли в невідомому напрямку.**

НАСИЛЬНИЦЬКІ ЗНИКНЕННЯ

- 9 квітня було насильницьки викрадено подружжя: в Ак'ярі (Севастополі) зникла дружина **Полюх Наталія Вікторівна** 1975 року народження, а в Алупці - її чоловік **Платонов Олег Миколайович** 1963 року народження. Місце знаходження подружжя невідоме до теперішнього часу, а їх 9-річного сина того ж дня помістили в притулок, де він перебуває до теперішнього часу.
- У ніч із 6 на 7 травня 2025 року в тимчасово окупованому Ак'ярі (Севастополі) невідомі, які представилися працівниками ФСБ росії, затримали громадянина України **Сергія Гріщенко** та вивезли його у невідомому напрямку. Відтоді зв'язок із ним зник, а місце його перебування досі не встановлено
- З лютого 2025 року в окупованому Криму без зв'язку з родичами та правової підтримки утримується мешканка смт Чорноморське (Ак-Шейх) **Тамара Чернуха**.

ШТРАФИ - 5

За I півріччя 2025 року було зафіксовано 5 штрафів. За аналогічний період 2024 року було зафіксовано 20 (8), а у 2023 – 26 (14).

ЗАГАЛЬНА СУМА ШТРАФІВ

379 000 РУБЛІВ

(113 700 гривень)

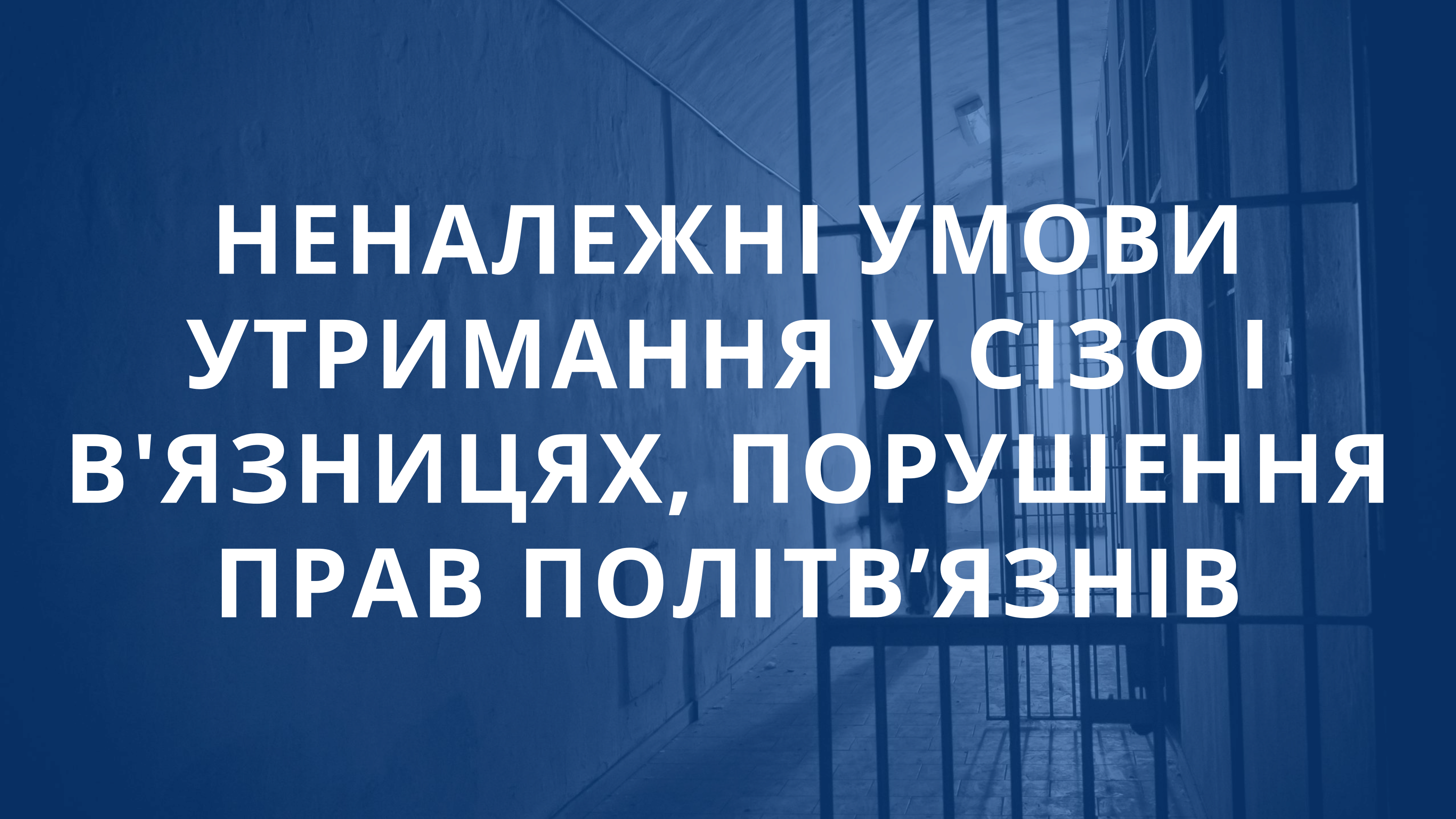
ШТРАФИ

Окупанти оштрафували:

- кримчанина на 45 тисяч рублів за публікацію в соцмережах інтерв'ю президента України Володимира Зеленського (дані уточнюються).
- Андрія Івкова на 150 тисяч рублів, бо він у соцмережі «Однокласники» «підтримував Україну, чекав на ЗСУ, ображав Президента, країну і дискредитував армію».
- жителя Ак'яра (Севастополя) на 40 тисяч рублів за «дискредитацію армії рф» (дані уточнюються).
- 30 квітня в Ак'ярі (Севастополі) затримали чоловіка, який підтримував ЗСУ в інтернеті. Йому призначили 5 діб адміністративного арешту і штраф - 45 тисяч рублів.

ШТРАФИ

- 17 червня російськи окупанти оштрафували 19-річного студента за «дискредитацію армії рф» та за «пропаганду нетрадиційних сексуальних відносин» на 99 тисяч рублів.

**НЕНАЛЕЖНІ УМОВИ
УТРИМАННЯ У СІЗО І
В'ЯЗНИЦЯХ, ПОРУШЕННЯ
ПРАВ ПОЛІТВ'ЯЗНІВ**

НЕНАЛЕЖНІ УМОВИ УТРИМАННЯ У СІЗО І В'ЯЗНИЦЯХ, ПОРУШЕННЯ ПРАВ ПОЛІТВ'ЯЗНІВ

У ШІЗО, СУУ або спецблоках утримувалися 12 політв'язнів: Олег Федоров, Ремзі Бекіров, Сейран Салієв, Едем Смаїлов, Меджит Абдурахманов, Теймур Абдуллаєв, Руслан Абдурахманов, Сейран Салієв, Різа Ізетов, Сервер Мустафаєв, Руслан Месутов та Олексій Кисельов.

НЕНАЛЕЖНІ УМОВИ УТРИМАННЯ У СІЗО І В'ЯЗНИЦЯХ, ПОРУШЕННЯ ПРАВ ПОЛІТВ'ЯЗНІВ

- Федеральна служба виконання покарань не виконала рішення суду щодо переведення політв'язня **Арсена Абхаїрова**, який відбуває 13-річний термін, до колонії ближче до дому.
- Політв'язень **Олександр Сізіков**, якого в середині грудня етапували з Криму до Красноярського краю, повідомив про незадовільні умови утримання дорогою до виправної установи.
- Політв'язень **Вадим Сірук** повідомив, що у ВК-2 Башкортостану, де він відбуває термін, в ув'язнених-мусульман почали вилучати всі примірники Корану арабською мовою.
- Кіровський окупаційний «суд» відмовив **Ремзі Бекірову** оскаржити поміщення його в ШІЗО через намаз.

НЕНАЛЕЖНІ УМОВИ УТРИМАННЯ У СІЗО І В'ЯЗНИЦЯХ, ПОРУШЕННЯ ПРАВ ПОЛІТВ'ЯЗНІВ

- Кримський політв'язень **Аппаз Куртамет** утримується в нелюдських умовах, у колонії суворого режиму в Псковській області.
- Красногвардійський районний «суд» Криму відмовив матері правозахисника **Різи Ізетова** в позові про переведення його в колонію ближче до дому.
- **Сергій Цигіпа**, який перебуває в колонії суворого режиму № 3 у Рязанській області, зазнає систематичного тиску через свою позицію та відмову отримувати російський паспорт. Його неодноразово відправляли в карцер за надумані порушення.
- Політв'язень **Різа Ізетов** повідомив про нелюдські умови утримання в колонії №1 у Якутську.

НЕНАЛЕЖНІ УМОВИ УТРИМАННЯ У СІЗО І В'ЯЗНИЦЯХ, ПОРУШЕННЯ ПРАВ ПОЛІТВ'ЯЗНІВ

- За словами адвоката **Ремзі Бекірова**, у ВК-33 Абакана мусульманам не дають можливості снідати раніше сходу сонця і вечеряти після нього під час місяця Рамадан.
- Кримський політв'язень **Раїф Февзієв** за 4 роки незаконного утримування в місцях несвободи в рф не мав жодного побачення з рідними.
- Гулькевичський районний суд Краснодарського краю продовжив незаконне тримання кримського політв'язня **Андрія Коломійця** ще на 90 діб у Центрі тимчасового тримання іноземних громадян.
- Кримський політв'язень **Сервер Зекір'яєв** подав позов через нелюдські умови утримання в колонії рф.

НЕНАЛЕЖНІ УМОВИ УТРИМАННЯ У СІЗО І В'ЯЗНИЦЯХ, ПОРУШЕННЯ ПРАВ ПОЛІТВ'ЯЗНІВ

- Російська влада погрожує депортувати двох незаконно ув'язнених громадян України — **Насруллу Сейдалієва** та **Ленура Сейдаметова** — до Узбекистану після завершення або впродовж незаконних термінів ув'язнення в рф.
- Кримського політв'язня та журналіста **Сергія Цигіпу** систематично карають за формальні порушення у колонії суворого режиму №3 в місті Скопін Рязанської області.
- Кримському політв'язню та громадянському журналісту **Ремзі Бекірову** не дозволяють здійснювати намаз у виправній колонії №33 міста Абакан.

ПОРУШЕННЯ РЕЛІГІЙНИХ ПРАВ

ПОРУШЕННЯ РЕЛІГІЙНИХ ПРАВ

- **«Суд»** в окупованому Криму ухвалив рішення про закриття незалежної ісламської школи в Сімферопольському районі.
- **За словами адвоката** політв'язня Ремзі Бекірова, в ВК-33 Абакана мусульманам не дають можливості снідати раніше сходу сонця і вечеряти після нього під час місяця Рамадан.
- **Кіровський окупаційний «суд»** відмовив Ремзі Бекірову оскаржити поміщення його в ШІЗО через намаз.
- **Політв'язень** Вадим Сірук повідомив, що у ВК-2 Башкортостану, де він відбуває термін, в ув'язнених-мусульман почали вилучати всі примірники Корану арабською мовою.

ПОРУШЕННЯ РЕЛІГІЙНИХ ПРАВ

- В тимчасово окупованому Ак'ярі (Севастополі) російська влада намагається відібрати будівлю, у якій нині проводить богослужіння місцева римо-католицька громада.
- 11 червня співробітники Центру «Е» окупованого Криму повідомили голові незалежної мусульманської громади «Eski Qırım» Ідрісу Юрдамову про складання щодо нього адміністративного протоколу за статтею 20.29 КоАП рф (про виробництво і поширення екстремістських матеріалів).

A pair of hands is shown holding a small globe of green grass, symbolizing environmental care. The background is a solid blue color.

ПОРУШЕННЯ ЕКОСИСТЕМИ КРИМУ

ПОРУШЕННЯ ЕКОСИСТЕМИ КРИМУ

З кормової частини російського танкера «Волгонефть-239», який затонув у Керченській протоці, стався новий витік нафтопродуктів. Частину судна викинуло на мілину поблизу Тамані в Темрюцькому районі.

На тимчасово окупованому півострові російські військові масово вирубують дерева в парках, щоб використовувати їх для обігріву бліндажів і землянок на лівобережжі Херсонщини.

ІНШІ ПОРУШЕННЯ

ІНШІ ПОРУШЕННЯ

- **В окупованому Криму пропагандисти подають випадки «усиновлення» дітей з окупованих територій як гуманітарну місію. Зокрема, пропаганда розповсюджувала інформацію про сім'ю Валентини та Дмитра Тарасенків із Сімферопольського району, які взяли під опіку дівчинку Ангеліну з Херсонщини.**
- **В окупованому Криму знову почали масово вручати «попередження про неприпустимість порушення закону» кримськотатарським активістам. Зокрема, працівники окупаційної поліції Криму вручили «попередження» правозахиснику Айдеру Сулейманову, а також вони намагалися провести бесіди з двома активістами — Надіром Алієвим та Делявером Аблаєвим. Кримськотатарській активістці та журналістці Лутфіє Зудієвій теж намагалися вручити «попередження».**

ІНШІ ПОРУШЕННЯ

- Президент російської федерації Володимир Путін підписав указ, згідно з яким громадяни України, які «перебувають без законних підстав» на території рф чи на тимчасово окупованих територіях України зобов'язані виїхати з країни до 10 вересня 2025 року або ж пройти процедуру «легалізації».
- 20 березня у селищі Qarshor (Морське) російські силовики знесли вагончик, у якому жив ветеран кримськотатарського національного руху Рустем Усеїнов.

ІНШІ ПОРУШЕННЯ

- Кримського татарина **Ібраїма Османова** примусили публічно вибачитися за ворота, пофарбовані у кольори українського прапора з тамгою.
- Російські силовики провели обшук у будинку дружини кримського політв'язня **Вадима Сірука Анни Богачевої**. Під час цих незаконних дій жінці погрожували, у зв'язку з чим адвокат **Еміль Курбедінов** направив звернення про перевищення службових повноважень поліцейськими.
- Публічне акціонерне товариство «Промінвестбанк» оголосило продаж шести нежитлових приміщень, які раніше використовувалися як банківські відділення на окупованому півострові.
- Міністерство юстиції російської федерації внесло до списку так званих «іноземних агентів» кримськотатарську журналістку та правозахисницю **Лутфіє Зудієву**.

ІНШІ ПОРУШЕННЯ

- Російські поліцейські в окупованому Криму вручили застереження кримськотатарським правозахисникам та активістам про неприпустимість порушення закону про протидію екстремістській діяльності напередодні Дня пам'яті жертв депортації кримських татар 18 травня. Такі застереження отримали правозахисник Абдурешит Джеппаров, громадські захисники «Кримської солідарності» Сервер Чолакчик і Сейт-Осман Каралієв, а також активісти з Судака.
- Окупаційна адміністрація Ак'яра (Севастополя) запровадила так званий «трудоий семестр» для школярів. Дітей змушують працювати на комунальних об'єктах, зокрема на будівництвах, замість повноцінного літнього відпочинку.

ІНШІ ПОРУШЕННЯ

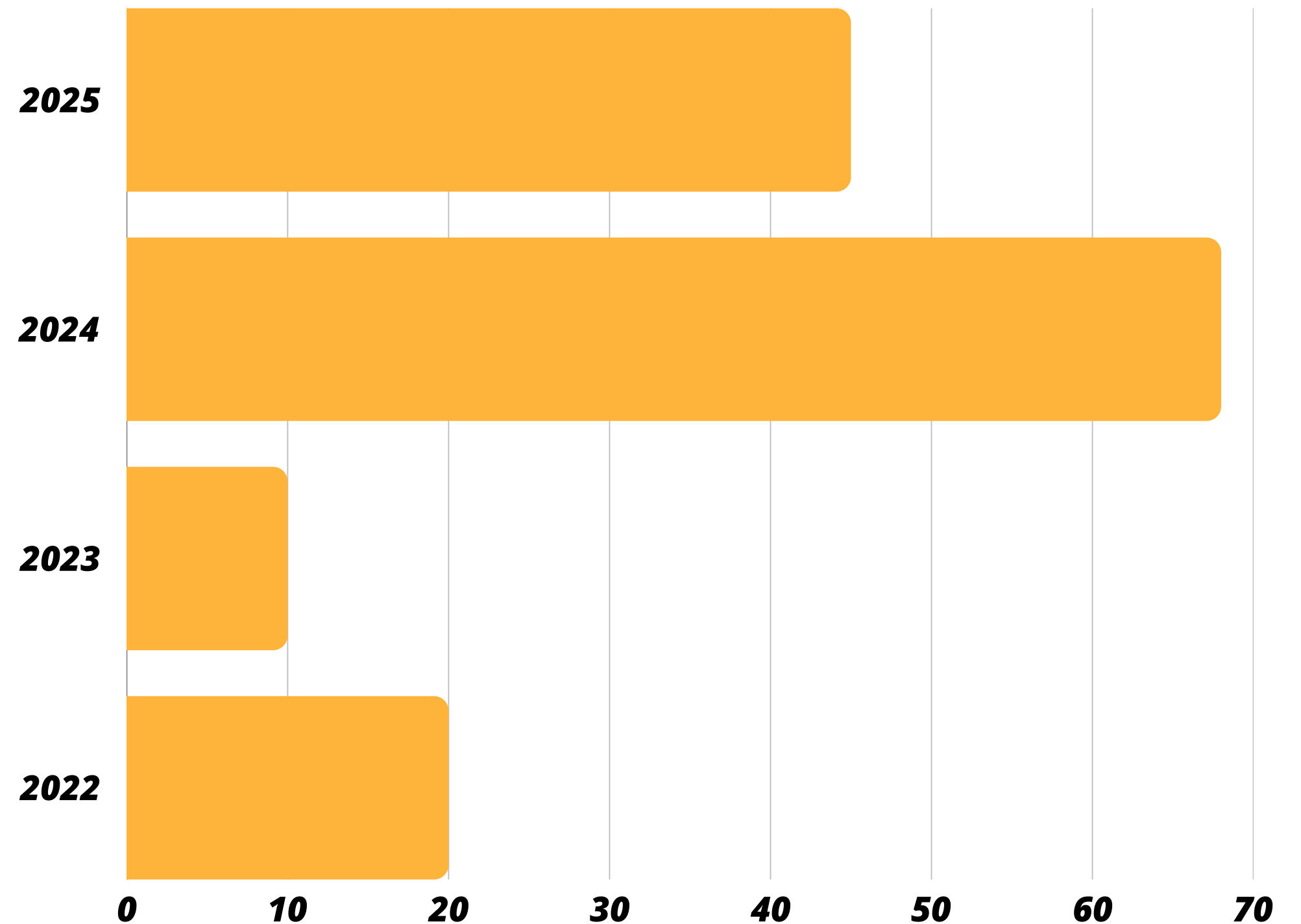
- **Улітку 2025 року** на півострові розпочалися нові незаконні «експедиції» за участі студентів та науковців із різних регіонів рф. За даними окупантів, на Керченський півострів прибули студенти Белгородського національного дослідницького університету для участі в розкопках на місці давньогрецького міста Акра, яке іноді називають «кримською Атлантидою». Розпочалася також археологічна експедиція в місті Артезіан, у якій задіяні декілька російських вишів, зокрема з Москви та Підмосков'я.

**ВІЙСЬКОВІ НАВЧАННЯ,
ПРОПАГАНДА,
НЕЗАКОННА
МОБІЛІЗАЦІЯ**

ВІЙСЬКОВІ НАВЧАННЯ - 45

За I півріччя 2025 року було зафіксовано щонайменше 45 військових навчань, за I півріччя 2024 - 68, за I півріччя 2023 - 10, за I півріччя 2022 - 20.

НАВЧАННЯ

14 січня пройшли навчання міноборони рф на території Ак-Мечетьського (Чорноморського) району.

22, 29 січня пройшли навчання у Кєзлєві (Євпаторії).

30 січня пройшли навчання в Яли-Мойнак (Заозерне).

12, 14, 19, 27 лютого пройшли навчання у Кєзлєві (Євпаторії).

12 лютого пройшли навчання тероборони «Барс-Крим» у Роздольненському та Красноперекопському районах

13, 20, 27 лютого пройшли навчання в Яли-Мойнак (Заозерне).

18 лютого пройшли навчання на території Ак-Мечетьського (Чорноморського) району.

26 лютого пройшли навчання під Ялтою.

26 лютого пройшли навчання під Алуштою.

28 лютого пройшли навчання в Нижньогірському районі.

11, 13 березня провели навчання в Кіровському районі.

НАВЧАННЯ

13 березня пройшли навчання, спрямовані на відпрацювання дій у разі теракту, в окупованому місті Саки Кєзлевського (Євпаторійського) району.

14 березня провели навчання в Єдикуйському районі.

13, 14, 20 березня провели навчання в Кєзлеві.

4, 5, 18, 19, 20 березня провели навчання в Яли-Мойнак (Заозерному).

21 березня провели навчання в Ак'ярі (Севастополі).

23, 30 березня провели навчання у Керчі.

27 березня провели навчання у Ак-Мечетьському (Чорноморському) районі.

2 квітня провели навчання у Керчі та у Яли-Мойнак (Заозерному).

9 квітня провели навчання в Ак'ярі (Севастополі).

9 квітня провели навчання під Кєзлевом (Євпаторією).

9 квітня провели навчання на території полігону «Опук» у Єдикуйському районі Криму.

10 квітня провели навчання в Кєфє (Феодосії).

НАВЧАННЯ

24 квітня «Барс-Крим» масштабні навчання пройшли у прибережній зоні від Феодосії до Фороса.

23 травня в Бахчисарайському районі Криму російські окупанти провели антитерористичні навчання.

29 травня в Акмесджіті (Сімферополі) провели навчальні антитерористичні заходи.

30 травня на території села Зелена Нива провели навчальне військове тренування.

5 червня у Кєзлєві (Євпаторії) відбулося антитерористичне тренування.

5 червня в Нижній Кутузовці під Алуштою пройшли антитерористичні навчання.

5 червня у Саках російські правоохоронні органи провели навчання з відпрацювання алгоритму дій у разі вчинення терористичного акту.

11 червня військові навчання пройшли в Заозерному під Кєзлєвом (Євпаторією).

ПРОПАГАНДА

Російська влада продовжує незаконну зміну демографічного складу Криму, використовуючи для цього військових, які брали участь у війні проти України. Майже 3 тисячі російських військових отримали земельні ділянки на території півострова.

Окупанти сформували план з направлення дітей до мілітарних таборів у 2025 році.

Окупанти розмістили військовий штаб у санаторії в Керченському районі Криму.

20 лютого учні тимчасово окупованого Криму зустрілися з так званими «героями росії», які розповіли їм історії про «подвиги», якими гордиться вся росія, і отримали «чесні» відповіді на численні запитання.

ПРОПАГАНДА

19 березня у тимчасово окупованому Криму російські окупанти відкрили черговий пропагандистський «пункт плетіння маскувальних сіток» у середній загальноосвітній школі № 44 імені Аліме Абденанової. Захід влаштували за участі прокремлівських структур, зокрема організації «Матері Криму – Солдатам Вітчизни» та представників російських «ветеранських» кіл.

В Акмєсджіті (Сімферополі) окупаційна «влада» проводить у школах «антитерористичні навчання», під час яких перевіряють вміст особистих речей учнів.

Російські окупанти використовують дитячий табір «Артек» в тимчасово окупованому Криму як місце для реабілітації військових, які брали участь у війні проти України.

ПРОПАГАНДА

В окупованому Бахчисараї окупанти відкрили «Школу юних командирів» з метою продовження мілітаризації дітей.

Ветерани російської військової розвідки заснували в окупованому Криму дитячий клуб «Грифон», де дітей віком від 7 до 17 років навчають «основам військової підготовки».

Понад 200 шкіл в окупованому Криму отримали нові назви на честь «героїв СВО».

У школах Криму активно встановлюють меморіальні дошки, облаштовують куточки пам'яті, історичні стенди, створюють мінімузеї та патріотичні клуби, які просувають російське бачення історії та виправдовують агресію проти України.

ПРОПАГАНДА

У ЄДЕ (ЕГЭ, Единый государственный экзамен) зросла кількість питань, що стосуються СВО, — таким чином пропаганда проникає навіть у підсумкову атестацію випускників.

У школах тимчасово окупованого Ак'яра (Севастополя) дітей змушують створювати листівки для російських військових.

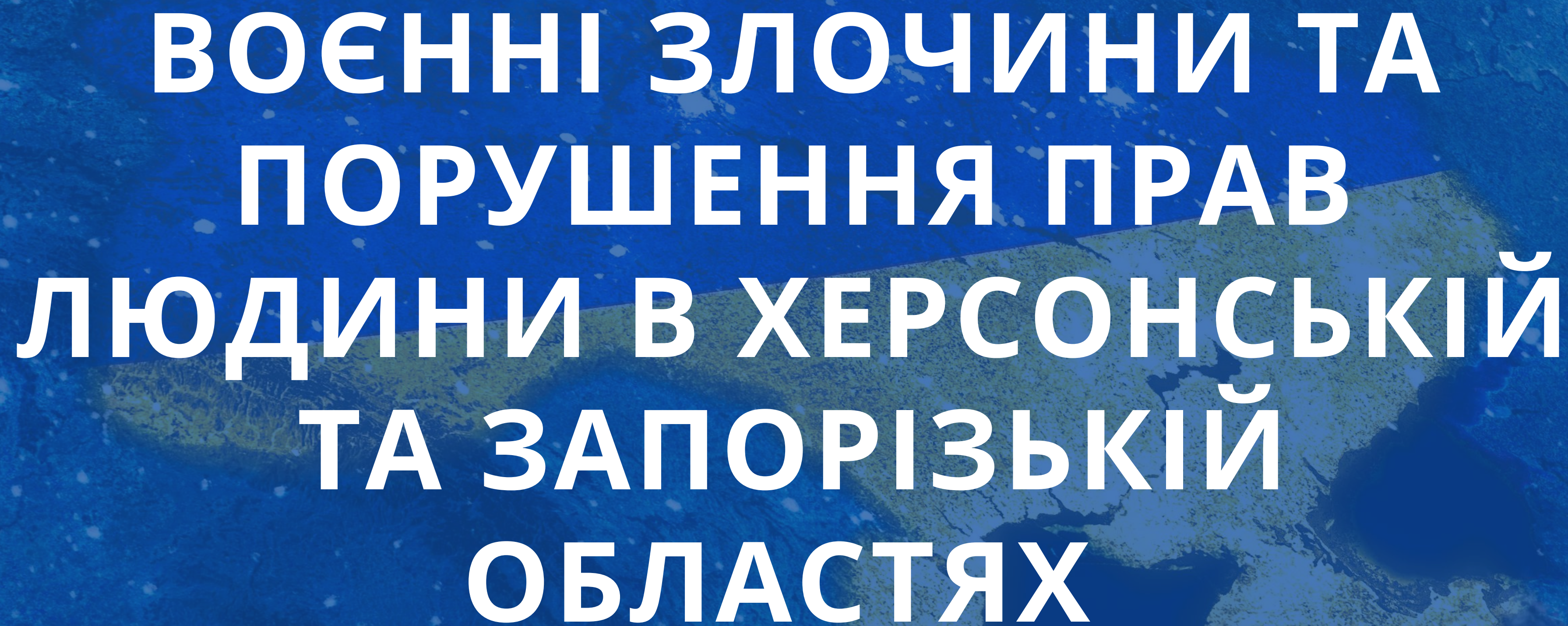
У тимчасово окупованому Криму окупанти залучають студентів масово виготовляти комплектуючі для дронів, які використовують для атак на цивільних у Херсонській області.

МОБІЛІЗАЦІЯ

Окупаційні силовики викрадають паспортні дані мешканців ТОТ України та підписують за них контракти з армією рф.

У Кримському федеральному університеті (КФУ) старост змусили збирати інформацію про всіх студентів - як вони навчаються і чи можуть завалити іспити. Це пов'язано з тим, що три незаліки автоматично ведуть до виключення. А відрахування, у свою чергу, майже миттєво тягне за собою повістку.

У червні окупанти провели рейд на ринку в окупованому Ак'ярі (Севастополі) та перевірили документи в усіх осіб, зокрема у продавців і покупців. Повістки на військовий облік окупантів отримали 13 осіб з окупованого Криму.

**ВОЄННІ ЗЛОЧИНИ ТА
ПОРУШЕННЯ ПРАВ
ЛЮДИНИ В ХЕРСОНСЬКІЙ
ТА ЗАПОРІЗЬКІЙ
ОБЛАСТЯХ**

ЗАТРИМАННЯ/ ВИКРАДЕННЯ – 32 (4)

За I півріччя 2025 року зафіксовано щонайменше 32 випадки насильницького викрадення в Херсонській та Запорізькій областях, 4 – щодо кримських татар. За аналогічний період 2024 року зафіксовано щонайменше 17 випадків насильницьких викрадень, 5 - кримські татари.

ЗАТРИМАННЯ/ВИКРАДЕННЯ

Окупанти викрали:

- **9 січня** у Херсонській області 18-річну місцеву жительку, підозрювану в передачі інформації про місця дислокації російських військовослужбовців представникам українських воєнізованих формувань (дані уточнюються).
- **30 січня** жителя села Балки Запорізької області за «публічні заклики до тероризму» (дані уточнюються).
- **4 лютого** у Мелітополі 38-річного чоловіка, якого звинувачують у публічних закликах до тероризму.
- **5 лютого** 64-річного мешканця Херсонської області Бекіра Гугурика, звинувативши його в участі у кримськотатарському батальйоні імені Номана Челебіджихана.
- **7 лютого** двох жительок Запорізької області, яких звинуватили у державній зраді через нібито переказ коштів на потреби ЗСУ.

ЗАТРИМАННЯ/ВИКРАДЕННЯ

- **25 лютого** у Херсонській області 51-річну жительку України, підозрювану в шпигунстві (дані уточнюються).
- **48-річну** жительку Енергодара, яку підозрюють у фінансуванні тероризму та звинувачують у тому, що з червня 2023 по липень 2024 року вона нібито неодноразово переказувала кошти на рахунки українського підрозділу «Азов».
- **трьох осіб** у Запорізькій області, серед яких двоє українців і один росіянин, за нібито шпигунство (дані уточнюються)
- **жителя** села Новодмитрівка Генічеського району Асана Бая (стало відомо у березні)
- **47-річного** жителя Новоолексіївки Ельдара Карамурзу (стало відомо у березні)
- **у Мелітополі** місцевого жителя за підозрою в закликах до збору інформації про російську військову техніку (дані уточнюються)
- **у Токмаку** 40-річного місцевого жителя за підозрою в підготовці теракту (дані уточнюються).

ЗАТРИМАННЯ/ВИКРАДЕННЯ

- 7 травня трьох українців, які начебто під час мітингу в Каховці за участю керівництва та мешканців міста планували підірвати пам'ятник «Танк Т-34» (дані уточнюються)
- 13 травня 56-річного жителя Херсонської області, оскільки він «планував вчинити диверсію за завданням українських спецслужб» (дані уточнюються)
- 14 травня жителя Каховки, який «підтримував український нацизм», публікувавши у соцмережах символіку «Правого сектора» (дані уточнюються)
- 15 травня у Мелітополі 47-річну місцеву мешканку, підозрювану в «публічних закликах до здійснення терористичної діяльності» (дані уточнюються)
- 20 травня у Херсонській області 62-річного чоловіка, який начебто причетний до діяльності батальйону ім. Номана Челебіджихана (дані уточнюються)
- 23 травня мешканця Херсонської області за «незаконне зберігання вибухових речовин і вибухових пристроїв» (дані уточнюються)

ЗАТРИМАННЯ/ВИКРАДЕННЯ

- 29 травня **двох жителів Мелітополя**, які в інтернет-месенджерах «публікували коментарі, що виправдовують тероризм і закликають до насильницьких дій проти громадян рф» (дані уточнюються)
- 16 червня **чоловіка**, який «готував теракт у Херсонській області» (дані уточнюються).
- 20 червня у Генічеському районі **місцевого жителя**, якого звинувачують в участі у добровольчому батальйоні, який у 2015 році нібито був причетний до громадської блокади Криму (дані уточнюються).
- 23 червня у Херсонській області **мешканця регіону 1984 року народження**, підозрюваного в «державній зраді» (дані уточнюються).
- 24 червня у Запорізькій області **трьох «диверсантів»** (дані уточнюються).
- 24 червня **Олену Пензу**, жительку тимчасово окупованої Херсонської області, яку звинуватили у так званій «державній зраді» за нібито переказ коштів на підтримку українських військових.

АРЕШТИ – 42 (5)

За I півріччя 2025 року зафіксовано щонайменше 42 випадки арештів в Херсонській та Запорізькій областях, 5 – щодо представників корінного кримськотатарського народу. За аналогічний період 2024 року зафіксовано щонайменше 17 випадків арештів викрадень, 5 - кримські татари.

АРЕШТИ

Нові арешти (32):

- У січні заарештували **49-річного жителя Мелітополя**, обвинуваченого в «публічних закликах до тероризму». Встановлено, що він начебто залишив коментар у соціальній мережі із закликом до насильства проти керівництва країни та військовослужбовців рф.
- У січні заарештували жителя села Балки Запорізької області за «публічні заклики до тероризму». За версією слідства, наприкінці листопада минулого року чоловік зі своєї особистої сторінки в інтернеті залишив коментар, у якому закликав до насильства щодо громадян рф.
- 4 лютого у Мелітополі заарештували **38-річного чоловіка**, якого звинувачують у публічних закликах до тероризму.

АРЕШТИ

- 5 лютого заарештували 64-річного мешканця Херсонської області **Бекіра Гугурика**, звинувативши його в участі у кримськотатарському батальйоні імені Номана Челебіджихана.
- 7 лютого заарештували **двох жительок Запорізької області**, яких звинуватили у «державній зраді» через нібито переказ коштів на потреби ЗСУ.
- 25 лютого у Херсонській області заарештували **51-річну жительку України**, підозрювану у «шпигунстві» (дані уточнюються).
- 48-річну **жительку Енергодара** заарештували, яку підозрюють у фінансуванні тероризму та звинувачують у тому, що з червня 2023 по липень 2024 року вона нібито неодноразово переказувала кошти на рахунки українського підрозділу «Азов».
- У лютому заарештували **трьох осіб у Запорізькій області**, серед яких двоє українців і один росіянин, за нібито «шпигунство» (дані уточнюються)

АРЕШТИ

- У березні стало відомо, що російські силовики заарештували жителя села Новодмитрівка Генічеського району **Асана Бая**, звинувативши його в участі у кримськотатарському батальйоні імені Номана Челебіджихана.
- У березні стало відомо, що російські силовики заарештували 47-річного жителя Новоолексіївки **Ельдара Карамурзу**, звинувативши його в участі у кримськотатарському батальйоні імені Номана Челебіджихана.
- У Мелітополі заарештували місцевого жителя за підозрою в «закликах до збору інформації про російську військову техніку». Йому обрали запобіжний захід у вигляді тримання під вартою.
- У Токмаку російські силовики заарештували **40-річного місцевого жителя** за підозрою в «підготовці теракту». За версією слідства, він планував підірив залізничної лінії та воєнкомату, діючи в інтересах українських військових. Проти нього порушено кримінальну справу за статтями про тероризм.

АРЕШТИ

- 7 травня заарештували трьох українців, які начебто під час мітингу в Каховці за участю керівництва та мешканців міста планували підірвати пам'ятник «Танк Т-34» (дані уточнюються)
- 13 травня заарештували 56-річного жителя Херсонській області, оскільки він «планував вчинити диверсію за завданням українських спецслужб» (дані уточнюються)
- 14 травня заарештували жителя Каховки, який «підтримував український нацизм», публікувавши у соцмережах символіку «Правого сектора» (дані уточнюються)
- 15 травня у Мелітополі заарештували 47-річну місцеву мешканку, підозрювану в «публічних закликах до здійснення терористичної діяльності» (дані уточнюються)

АРЕШТИ

- 20 травня у Херсонській області заарештували **62-річного чоловіка**, який начебто причетний до діяльності батальйону ім. Номана Челебіджихана (дані уточнюються)
- 23 травня заарештували **мешканця Херсонської області** за «незаконне зберігання вибухових речовин і вибухових пристроїв» (дані уточнюються)
- 29 травня заарештували **двох жителів Мелітополя**, які в інтернет-месенджерах «публікували коментарі, що виправдовують тероризм і закликають до насильницьких дій проти громадян рф» (дані уточнюються)
- 16 червня заарештували **чоловіка**, який «готував теракт» у Херсонській області.
- 20 червня у Генічеському районі заарештували **місцевого жителя**, якого звинувачують в участі у добровольчому батальйоні, який у 2015 році нібито був причетний до громадської блокади Криму.

АРЕШТИ

- 23 червня у Херсонській області заарештували мешканця регіону 1984 року народження, підозрюваного в «державній зраді».
- 24 червня окупанти заарештували 53-річну **Олену Пензу**, яку звинувачують у так званій «державній зраді» за нібито переказ коштів на підтримку українських військових.
- 24 червня у Запорізькій області заарештували **трьох «диверсантів»**.

АРЕШТИ

Вироки (10):

- У лютому окупаційний «суд» виніс вирок 73-річному жителю Запорізької області **Олександр Маркову**, якого визнали винним у «державній зраді». Чоловіка відправили за ґрати на 14 років.
- Громадянина України засудили до 10 років ув'язнення, з яких перші два роки він відбуватиме у в'язниці, а решту – в колонії суворого режиму, за нібито підготовку теракту в Херсонській області.
- Окупаційна влада засудила кримського татарина **Ленура Халілова** до 3 років і 6 місяців позбавлення волі за нібито участь у батальйоні імені Номана Челебіджихана.
- Російські окупанти засудили 56-річну працівницю Запорізької атомної електростанції **Наталію Шульгу** до 15 років позбавлення волі.

АРЕШТИ

- У Бердянську російський суд засудив **Олександра Саакяна та Олену Голтвенко** за звинуваченням у «шпигунстві та тероризмі». Саакян отримав 22 роки колонії суворого режиму та штраф 550 тисяч рублів, а Голтвенко засуджена до 18 років колонії загального режиму.
- 4 квітня громадянин України, який «готував теракт на території Херсонської області» отримав покарання у вигляді 18 років позбавлення волі.
- 21 квітня Запорізький обласний «суд» визнав винними в державній зраді **Качкарьову Л.А. і Долгополову С.М.** Суд призначив їм по 14 років позбавлення волі.

АРЕШТИ

- Окупанти засудили жителя Запорізької області **Вадима Трачука** до 25 років позбавлення волі у виправній колонії суворого режиму та штрафу в розмірі 700 тисяч рублів за «акт міжнародного тероризму, участь у терористичному угрупованні, замах на здійснення теракту, проходження навчання з метою здійснення терористичної діяльності, а також вчинені організованою групою незаконні придбання, передачу, збут, зберігання та виготовлення вибухових пристроїв, придбання, передачу, зберігання, перевезення зброї».

The background is a dark blue-tinted photograph of a wooden surface. Several heavy metal chains are draped across the wood, and a thick, braided rope is visible in the upper right corner. The lighting is soft, highlighting the textures of the wood and metal.

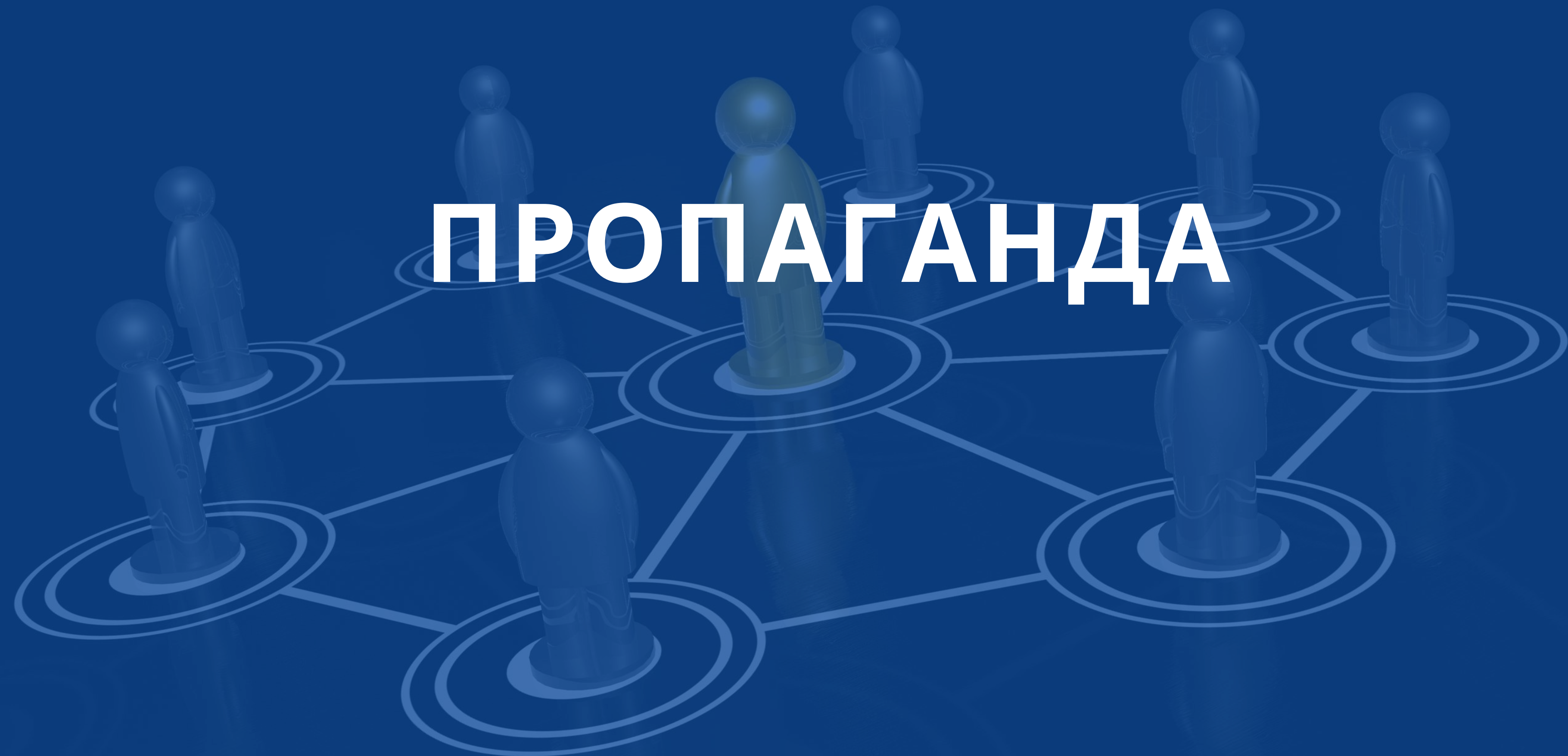
ВІЙСЬКОВІ НАВЧАННЯ

ВІЙСЬКОВІ НАВЧАННЯ

● **2 лютого** морпіхи Північного флоту рф відпрацьовували «бойові навички» в Херсонській області.

● **23 лютого** у Запорізькій області відбулися навчання для новобранців російського загону «Барс 32»

ПРОПАГАНДА

ПРОПАГАНДА

- **На тимчасово окупованих територіях Запорізької та Херсонської областей російська адміністрація значно збільшила кількість воєнізованих заходів у школах. Зокрема, зараз масово проводяться позачергові посвяти дітей у російське військово-патріотичне об'єднання «Юнармія».**
- **У тимчасово окупованих Мелітополі та Генічеську російські силовики продовжують просувати мілітаризацію дітей через святкові акції. Проєкт під назвою «Деды морозы специального назначения» є черговим інструментом антиукраїнської пропаганди, який організовує росгвардія.**
- **У Мелітопольському Центрі соціального обслуговування населення відбулася пропагандистська зустріч із «ветеранами», які повернулися із зони СВО.**
- **Дітей із Запорізької області змусили писати листи російським військовим.**
- **У школі міста Мелітополя відбулася «посвята» першокласників до лав «Орлят росії».**

ПРОПАГАНДА

- **На тимчасово окупованій частині Запорізької області росіяни посилюють примусову мобілізацію. Чоловіків одразу після отримання російського паспорта змушують йти воювати.**
- **Окупанти посилюють роботу з так званими «навігаторами дитинства» на тимчасово окупованих територіях. Цих людей залучають до «виховання» дітей у дусі російської ідеології. Зокрема, від працівників освіти вимагають підписувати спеціальні угоди, зобов'язуючи офіційно підтримувати політику рф та «формувати правильні цінності» у дітей.**
- **В окупованому Генічеську відбувся пропагандистський захід у вигляді виставки дитячих малюнків «Моя Росгвардія», де школярів залучили до прославлення силових структур рф.**
- **Пропагандистський захід у вигляді виставки малюнків про Велику Вітчизняну війну відбувся в Новоолександрівській школі, де дітей і батьків залучили до прославлення радянського минулого.**

ПРОПАГАНДА

- У школі Генічеська відбувся пропагандистський захід «Цих днів не змовкне слава!», на якому був присутній віцепрем'єр рф. Школярам нав'язували ідеї «Великої Вітчизняної війни» в радянській інтерпретації та пропагували участь рф у так званій «СВО».
- Окупанти відкрили пам'ятник адміралу Ушакову в Каланчаку за участю «глав» Херсонської області та Мордовії.
- У Херсонському технічному університеті відбувся відкритий діалог, присвячений темі громадянської ідентичності. Окупанти просували меседжі про єдність народів рф, виховання патріотизму, відповідальності й причетності до «російської державності», що фактично становить елемент ідеологічної обробки.
- У навчальних закладах Херсонської області відбулися лекції, спрямовані на так зване «патріотичне виховання молоді».

ПРОПАГАНДА

- У селищі Чаплинка, що на Херсонщині, окупаційна адміністрація провела конкурс дитячих малюнків під назвою «Герої Херсонщини». Переможців конкурсу, серед яких були діти, відправили до дитячого табору в Анапі (рф).
- Центральна бібліотека тимчасово окупованого Мелітополя наповнена російською пропагандистською літературою.
- Майже 200 школярів з Херсонщини відправили до Адигейського оздоровчого комплексу
- 47 школярів з Голопристанського та Алешкинського районів відправили до Ростова-на-Дону.
- Напередодні 9 травня співробітники УФСБ рф відвідали соціально-реабілітаційний центр для неповнолітніх в зоні проведення СВО. Вони вручили дітям георгіївські стрічки та надали чергову дозу пропагандистського «уроку мужності».

ПРОПАГАНДА

- У червні 37 школярів із тимчасово окупованої Каховки вирушили до Москви в межах російської програми «Цифрові технології».
- 150 школярів з тимчасово окупованих Олешківського, Голопристанського та Великолепетиського округів Херсонської області відправили на оздоровлення до дитячого табору імені Ю. Гагаріна в Кєзлєві (Євпаторії).

ІНШІ ПОРУШЕННЯ

ІНШІ ПОРУШЕННЯ

- **На тимчасово окупованих територіях РФ припинила надавати пільгові ліки та медичну допомогу людям із тяжкими захворюваннями, якщо вони не мають російського громадянства.**
- **З 1 січня окупаційна влада Мелітополя почала блокувати телефонні номери, не прив'язані до російського паспорту. Ці номери неможливо поповнити чи підключити до будь-якого тарифу.**
- **Росіяни на території окупованої частини Херсонської області запровадили нову практику тиску на школярів. Починаючи з 2024/2025 навчального року, у школах регіону дітей початкових класів змушують давати свідчення проти батьків, родичів та сусідів.**

ІНШІ ПОРУШЕННЯ

- **Російські військові масово вилучають із лікарень тимчасово окупованих міст – Скадовська, Мелітополя та Енергодару – препарати для внутрішньовенного введення, які критично необхідні при крововтратах, шоківих станах, операціях і тяжких захворюваннях.**
- **На тимчасово окупованих територіях Херсонської області російська адміністрація примусово позбавляє землі громадян, які не оформили російські паспорти.**
- **З червня окупанти влаштували хвилю обшуків у Скадовську: вилучали телефони, погрожували і тиснули на чоловіків.**

ІНШІ ПОРУШЕННЯ

- **Державна дума рф ухвалила закон про визнання документів на нерухомість, виданих на тимчасово окупованих територіях України: у частинах Донецької, Луганської, Херсонської та Запорізької областей. Відповідно до закону, рф визнаватиме документи про право власності, видані українськими органами влади, місцевого самоврядування або нотаріусами до початку окупації, за умови, що вони були оформлені згідно з чинним на той момент українським законодавством.**
- **У дитячому таборі біля окупованого Кєзлева (Євпаторії), куди вивезли школярів із тимчасово окупованих районів Запорізької області, заборонено користуватися телефонами. Усі дзвінки батькам мають проходити виключно через вожатих.**

ІНШІ ПОРУШЕННЯ

- **Окупаційна адміністрація на тимчасово окупованій Херсонщині посилює контроль над приватним житлом, яке може використовуватися для розміщення туристів.**

**ДЯКУЄМО
ЗА УВАГУ!**

**НАШІ
КОНТАКТИ**

